

ΕΤΗΣΙΑ ΣΥΝΔΡΟΜΗ

Προπληρωπία ἐν Καΐρῳ Φρ. 20.

Ἐν τῇ λοιπῇ Αἰγύπτῳ καὶ

τῇ Ἀλλοδαπῇ . . . Φρ. 25.

ΚΕΚΡΟΥΨ

Διευθυντῆς καὶ Ἐκδότῆς

Γ. Γ. ΜΑΖΑΡΑΚΗΣ.

Διεύθυνσις

Journal Gree Cecrops, Caire.

ΣΥΓΓΡΑΜΜΑ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ ΕΚΔΙΔΟΜΕΝΟΝ ΔΙΣ ΤΟΥ ΜΗΝΟΣ

Γ'.

Η ΑΙΓΥΠΤΟΣ ΕΠΙ ΤΩΝ ΒΥΖΑΝΤΙΝΩΝ

Ἐκ τοῦ ἀνεκδότου ἔτι β'. Τόμου τοῦ Ἀλεξανδρινοῦ

Διακόσμου τοῦ Κυρ. Δ. ΟΙΚΟΝΟΜΟΠΟΥΛΟΥ.

(Συνέχεια καὶ τέλος)

Διὰ τῆς εἰς τὸ Βυζάντιον μεταστάσεως τῆς ἔδρας τοῦ Ρωμαϊκοῦ κράτους ὑπὸ Κωνσταντίνου τοῦ Μεγάλου δὲν μετετοπίσθη μόνον ἀπλῶς ἐκ δυσμῶν πρὸς ἀνατολὰς τὸ κέντρον τῆς βαρῦτητος τῆς ρωμαϊκῆς κοσμοκρατορίας, ἀλλὰ καὶ ἐτέθη αὕτη ἐν μέσῳ περιστάσεων νέων καὶ ὑπὸ συνθήκας τοιαύτας, οἷαι μικρὸν μὲν καὶ κατ' ὀλίγον, ἀλλὰ βαθέως καὶ σταθερῶς, ἐπιδράσασαι εἰς τὸν μύχιον τῆς κυβερνητικῆς μηχανῆς διοργανισμόν, ἡλλοίωσαν αὐτὸν οὐσιωδῶς καὶ μετέβαλον οὕτως ἐπαισθητῶς τὸν χαρακτῆρα τοῦ κράτους, ὥστε τοῦτο ἀπὸ ἀκραιφνῶς ρωμαϊκοῦ καὶ ἰδιοτελῶς δυτικοῦ καὶ ἐν καταφύρῳ παρακμῇ εὐρισκομένου, κατέστη ἑλληνοφανές, ἀνατολικόν, κοσμοπολιτικὸν καὶ νέας προσεκτήσατο δυνάμεις καὶ σφρίγος δραστηκώτατον, δι' οὐ ὑπερχιλιετὲς ἠδυνήθη νὰ διατρέξῃ στάδιον ἐνδόξου καὶ λαμπρᾶς πολιτικῆς ὑπάρξεως. Ὡς δὲ ἡ μεγαλοφυΐα τοῦ Ἀλεξάνδρου καὶ τῶν ἀξίων αὐτοῦ διαδόχων Λαγιδῶν, διὰ τῆς ἐν Αἰγύπτῳ μεταγίσεως τοῦ τέως ἐν παρακμῇ διατελοῦντος Ἑλληνισμοῦ καὶ τῆς αὐτῆσι συναναχρώσεως καὶ συγχωνεύσεως αὐτοῦ μετὰ τοῦ αἰγυπτιακοῦ πολιτισμοῦ, παρήγαγε τὸν Ἀλεξανδρινὸν Ἑλληνισμόν, τὸν ἐπὶ χιλιετηρίδα που ὅλην φωτίσαντα τὴν οἰκουμένην καὶ ποδηγε-

τήσαντα τὴν ἀνθρωπότητα εἰς τὴν ὁδὸν τοῦ πολιτισμοῦ καὶ τῆς ἡμερώσεως· οὕτω καὶ ἡ μεγαλοπράγμων διάνοια τοῦ Κωνσταντίνου καὶ ἡ συνετὴ δραστηριότης τῶν διαδόχων αὐτοῦ, διὰ τῆς ἐν τῷ Βυζαντίῳ συμφορήσεως τῶν συντριμμάτων τοῦ ρωμαϊσμοῦ, τοῦ ἑλληνισμοῦ καὶ τοῦ ὄλονεν ἐξημερουμένου περιοίκου βαρβαρισμοῦ, καὶ τῆς ἐν τῷ χωνευτηρίῳ τοῦ χριστιανισμοῦ συντήξεως καὶ ἀποκαθάρσεως αὐτῶν, νέον παρήγαγε πολιτικὸν κρᾶμα, ἑλληνοφανές καὶ χριστιανικόν, τὸν Βυζαντινὸν Ἑλληνισμόν, ὅστις ἐπὶ χιλιετηρίδα ὅλην καὶ αὐτὸς προέστη τῶν ἀνθρωπίνων πραγμάτων, ἐφελευόμενος μὲν καὶ ἀφομοιῶν ἑαυτῷ διὰ τῆς ἡμερώσεως πάντα τὰ πανταχόθεν προσπελάζοντα βαρβαρικὰ φύλα, γενναίως δὲ ὑπερμαχῶν τοῦ πολιτισμοῦ καὶ τῆς ἐλευθερίας τῆς Εὐρώπης κατὰ τοῦ πρὸς αὐτὴν ἀκατασχέτως φερομένου χειμάρρου τῶν Ἀσιανῶν ὀρδῶν τοῦ βαρβαρισμοῦ. Καὶ ἔπεσε μὲν ἐπὶ τέλους ἡρωϊκῶς καὶ ἐνδόξως, εἰς συνεχεῖς καὶ μυριονέκρους ἀγῶνας ἐξαντληθείς, ὁ βυζαντινὸς Ἑλληνισμὸς, ἐκπορηθέντος τοῦ μεγαλοπρεποῦς καὶ ὑπερηφάνου τοῦ ἀνθρωπισμοῦ προπυργίου τῆς Κωνσταντινουπόλεως, ἀλλ' ἔπεσεν, ἀφοῦ τῶν μὲν βαρβάρων ἡμέρωσεν οὐσιωδῶς τὴν ἀγριότητα καὶ ἐμάλαξε, καὶ ἐπὶ τὸ ἀνθρωπινώτερον διεμόρφωσε, τὰ ἦθη καὶ τὸν χαρακτῆρα, εἰς δὲ τὴν Δύσειν παρέσχε διὰ τῆς προασπίσεώς του καιρὸν ἐπαρκῆ, ὅπως ἱκανῶς φωτισθῆ διὰ τοῦ χριστιανισμοῦ, καὶ συνταχθῆ πολιτικῶς ἐπὶ θάσεων αὐτοτελείας ἐδραίων, καὶ συγκροτηθῆ εἰς δύναμιν ἱκανὴν ν' ἀνακόψῃ τελεσφόρως καὶ ὀριστικῶς τὸν πρὸς αὐτὴν ἀκατάσχετον ροῦν τοῦ βαρβαρισμοῦ. Οὐ μόνον δ' ἔσωσε τὴν

Δύσιν οὕτως ὁ βυζαντινὸς Ἑλληνισμὸς, ἀλλὰ καί, πεσὼν ἔτι, ἐφώτισε καὶ εὐηργέτησεν αὐτήν, ὡς δρῆς ὑφίκομος καὶ ὑπερήφανος, ἥτις καὶ ἰσταμένη σώζει τοὺς ὑπ' αὐτήν κατασκηνοῦντας ἀπὸ τῶν τῆς ἀτμοφαίρας ἐπηρεϊῶν, καὶ πεσοῦσα παρέχει αὐτοῖς ξυλίαν ἀφθονον πρὸς οἰκοδομήν. Τὰ ναυάγια τῆς πτώσεως τοῦ Βυζαντίου, ἐκδρασθέντα ὑπὸ τῆς ὀλεθρίας λαίλαπος εἰς τὰς ἀκτὰς τῆς Ἰταλίας, κατέστησαν οἱ πυρσοὶ τῆς ἐν τῇ Δύσει ἀναγεννήσεως τῶν γραμμῶν καὶ τῶν τεχνῶν, καὶ εἰς τὴν φωτοβόλον αὐτῶν λάμπει ὀφείλει ἡ Εὐρώπη τὴν σημερινὴν σοφίαν καὶ εὐδαιμονίαν τῆς.

Ἐπὶ τῶν Βυζαντινῶν αὐτοκρατόρων ἀσημάντους μὲν ὑπέστη μεταβολὰς ἡ πολιτικὴ διοργάνωσις τῆς Αἰγύπτου, καταστάσεως μὲν ἐπαρχίας τοῦ Βυζαντινοῦ κράτους, διοικουμένης ὑπὸ Ἐπαρχοῦ, Αὐγουσταλίου καλουμένου, ἐκ Κωνσταντινουπόλεως ἐκπειπομένου, καὶ ἐκ τῆς τάξεως τῶν Πατρικίων ἐκλεγομένου, φρουρουμένης δὲ πάλιν ὑπὸ μισθοφορικῶν στρατευμάτων, ἐξ Ἑλλήνων ἢ ἐξελληνισμένων βαρβάρων συγκροτούμενων καὶ ὑπὸ τὰς διαταγὰς τελούντων ἀνωτάτου στρατιωτικοῦ ἀρχοντος, τοῦ Κόμητος, καὶ ὀρισθείσης εἰς σιτοβολῶνα τῆς νέας Ρώμης. Ἄλλ' ἢ ἐπὶ τῶν Ἑλλήνων ἐπικρατήσασα τελεία ἀνεξίθρησκεία καὶ ἐλευθερία τῆς συνειδήσεως, ἡ κύριον τραῦμα λαβοῦσα, ὡς εἶπομεν, ἐπὶ τῶν Ρωμαίων διὰ τῶν κατὰ τοῦ χριστιανισμοῦ διωγμῶν, παντελῶς ἤδη κατηργήθη, μετατραπείσα εἰς αὐστηρὰν καὶ ἀγρίαν καταδίωξιν παντὸς ὅ,τι μὴ χριστιανικόν, καὶ μάλιστα μὴ ὀρθοδόξον, παρὰ τοῦ θριαμβεύσαντος ὀριστικῶς καὶ εἰς ἐπίσημον θρησκείαν τοῦ κράτους ἀνακηρυχθέντος χριστιανισμοῦ. Διωγμοὶ λοιπὸν ἀπηνεῖς τῶν εἰδωλοατρῶν, σφαγαὶ τῶν Ἰουδαίων καὶ ἐκβιασμοὶ αὐτῶν πρὸς ἀποδοχὴν τοῦ Χριστιανισμοῦ, καταδρομὴ ἀνηλεῆς παντὸς, μὴ πρὸς τὴν ὀρθοδόξιαν συνάδοντος, χριστιανικοῦ δόγματος, καὶ ἀποστέρησις τῶν μὴ ὀρθοδόξων πάσης συμμετοχῆς τῶν τῆς πολιτείας πραγμά-

των, ταῦτά εἰσι τὰ συνηθέστερα δραματικὰ γεγονότα, ἅτινα παρουσιάζει ἡ πολιτικὴ τῆς Αἰγύπτου ἱστορία ὑπὸ τὴν βυζαντινὴν κυριαρχίαν. Διὰ τοῦ βιαίου τούτου τρόπου ἐκαθάρισθη μὲν ἡ Αἰγύπτος ἀπὸ παντὸς μὴ χριστιανικοῦ στοιχείου, ἀλλὰ καὶ διηρέθησαν οἱ κάτοικοι αὐτῆς ταχέως εἰς δύο ἐντελῶς ἀντιπάλους μερίδας, θρησκευτικῆς μὲν τὸ κατ' ἀρχάς, ἀλλὰ καὶ πολιτικῆς καταστάσεως ἐπὶ τέλους, τὴν τῶν ὀρθοδόξων, Μελχιτῶν ἤτοι Βασιλικῶν καλουμένων, ἥτις περιελάμβανε τοὺς ὀρθοδόξους, ἤτοι τοὺς ἀσπαζομένους τὰ θρησκευτικὰ δόγματα τῆς ἐν Κωνσταντινουπόλει κυβερνήσεως, καὶ περιωρίζετο εἰς τοὺς Ἑλληνας καὶ τοὺς ἐξελληνισμένους κατοίκους τῶν πόλεων, ὀλιγωτέρους μὲν τὸν ἀριθμὸν, ἀλλὰ πανισχύρους διὰ τῆς κυβερνητικῆς προστασίας, καὶ ἀποκλειστικῶς νεομιμένους πάντα τὰ ἐκ τῶν δημοσίων θέσεων ὠφελήματα, καὶ τὴν τῶν Ἰακωβιτῶν, ἤτοι Κοπτῶν (Κύπτιοι, Αἰγύπτιοι), ἐγχωρίων Αἰγυπτίων τῶν πλείστων, κατοίκων τῶν ἀγρῶν καὶ κωμοπόλεων, πολυαριθμοτέρων μὲν τῶν ὀρθοδόξων, ἀλλ' ἀποκλήρων, καταπιεζομένων καὶ περιφρονημένων ὑπ' αὐτῶν. Ἡ βαθεῖα αὕτη διαίρεσις ἐπήνεγκε κατ' ὀλίγον τοσοῦτον ἀμοιβαῖον μῖσος, ὥστε, ὅτε ἐπεφάνησαν οἱ Πέρσαι καὶ Ἀραβες ἐπιδρομαί, οἱ Κόπται οὐδαμῶς ἐδίστασαν νὰ συνεννοηθῶσι μετ' αὐτῶν καὶ νὰ διευκολύνωσιν αὐτοῖς τὴν κατάκτησιν τῆς Αἰγύπτου, ὅπως ἀπαλλαγῶσι τῶν κατεπιέσεων τῶν ὀρθοδόξων.

Ἐν τῇ αὐτῇ πολιτικῇ ἀκοσμίᾳ διατελοῦσα ἡ Αἰγύπτος, οὐκ ὀλίγας ὑπέστη δυστυχίας καὶ συμφορὰς κατὰ τὸ τριακοσιοετὲς περίπου χρονικὸν διάστημα, καθ' ὃ διετέλεσεν ὑπὸ τὴν βυζαντινὴν κυριαρχίαν. Ὁ κατὰ τῆς εἰδωλοατρίας ἀγριὸς διωγμὸς ἐπήνεγκε τὴν καταστροφὴν τοῦ περιωνύμου Σαραπίου καὶ τῆς ἐν αὐτῷ πολυτίμου βιβλιοθήκης, τὴν κατάργησιν τοῦ ἀρχαίου ὑπὲρ τοῦ Μουσείου θεσμοῦ, τὴν ἀπαγόρευσιν τῆς διδασκαλίας τῶν ἐπιστημῶν καὶ τῆς θύραθεν ἐν γένει

παιδείας, καὶ τὸ κλείσιμον οὕτω τῆς περιωνύμου Ἀλεξανδρινῆς Σχολῆς, περιορισθείσης εἰς τὸ ἐξῆς τῆς ἐν Αἰγύπτῳ ἀνωτέρας ἐκπαιδεύσεως ἐν μόνῃ τῇ ἐν τῇ Κατηγητικῇ Σχολῇ παρεχομένη στοιχειώδει καὶ ἱερᾷ διδασκαλίᾳ. Αἱ μεταξὺ τῶν διηρημένων χριστιανῶν ἔριδες ἐπήνεγκον τὴν καταστροφὴν τοῦ ἄλλου ἐκείνου τῆς Ἀλεξανδρείας ἐγκαλλωπίσματος καὶ τῆς ἐπιστήμης καὶ τέχνης ταμείου, τοῦ Καισαρίου. Ἡ γεωργία τῆς χώρας ἐβλάβη σημαντικῶς, πολλῶν δι' ἀμέλειαν τῶν ἀρχῶν ἀποφραγείσων διωρύχων, καὶ κλάδων ἔτι τοῦ Νείλου μεγάλων μεταβαλλόντων τὸν ἑαυτῶν ροὴν· τὸ ἐμπόριον καὶ ἡ ναυτιλία ἐμηδενίσθησαν, αἱ τέχναι καὶ ἡ βιομηχανία ἐνεκρόθησαν, καὶ ἀπλῶς εἶπειν πᾶσα ἢ πρὶν λαμπρότης ἐκείνη καὶ εὐδαιμονία ἀπεχαιρέτισε τὴν πολυπαθὴν χώραν τῶν Φαραῶ, καὶ ἀπεσβέσθησαν τέλει ἐν αὐτῇ καὶ αἱ τελευταῖαι ὑπολειπόμεναι τοῦ ἑλληνικοῦ φωτὸς ἀναλάμψεις ὑπὸ τοῦ ἀθρόου καὶ ἀκαθέκτου ἐπελθόντος πνεύματος τῆς ἀραβικῆς κατακτήσεως. Καὶ ὅμως ἀνεδείχθησαν καὶ ἐν τῇ δυστυχίᾳ ταύτῃ περιόδῳ ἄνδρες ἐξόχου ἑλληνικῆς παιδείας καὶ θύραθεν καὶ ἱερᾶς ἐπιστήμης, φωστῆρες τῆς ἐκκλησίας γενόμενοι, διὰ τῆς λόγῃ καὶ γραφῆ καὶ ἔργοις τελεσφόρου ὑπερασπίσεως αὐτῆς κατὰ τῶν ποικίλων τῶν αἱρέσεων κακοδοξιῶν, καὶ μῦσαι τῆς ἑλληνικῆς σοφίας καὶ γλώσσης διὰ τῶν συγγραμμάτων τῶν. Ὁ Μέγας Ἀθανάσιος, ὁ πολὺς Κύριλλος, ὁ Εὐλόγιος, Ἰωάννης ὁ Ἐλεήμων, πάντες Πατριάρχαι ἐπιφανεῖς τῆς Ἀλεξανδρινῆς Ἐκκλησίας, ὁ Συνέσιος, Ἀντώνιος ὁ Μέγας καὶ πλείστοι ἄλλοι τῆς Ἐκκλησίας πατέρες, Ὑψικλῆς ὁ φιλόσοφος καὶ ἡ Ὑπατία, ὁ πατὴρ ταύτης Θεῶν, καὶ Ἡρῶν ὁ νεώτερος, καὶ Πάππος οἱ μαθηματικοί, Σευῆρος ὁ ρήτωρ, Ἀγαθίας, Εὐνάπιος, Ἀχιλλεὺς Τάτιος, Ἰεροκλῆς καὶ Κασσιανὸς οἱ σχολαστικοί, Ἰωάννης Φιλόπρονος καὶ Παλλαδάς οἱ γραμματικοί, Ἀέτιος καὶ Ἀδαμάντιος οἱ ἱατροί, Στέφανος ὁ χημικός, Ἡσύχιος

ὁ λεξικογράφος, Κοσμάς ὁ Ἰνδικοπλεύστης καὶ ἀναριθμητοὶ ἄλλοι διακεκριμένοι λόγιοι ἀνήκουσιν εἰς τὴν δυστυχοῦσαν ταύτην τοῦ ἐν Αἰγύπτῳ Ἑλληνισμοῦ περιόδον. Καὶ ὅταν οἱ ἐρημοδίαιτοι καὶ ἀπλοῖκοι Ἀραβες εἰσέβαλον εἰς τὴν κατεστραμμένην πλέον καὶ παναθλίαν Αἰγύπτον, ἐμβρόντητοι ἔμειναν πρὸ τῆς λαμπρότητος, μεγαλοπρεπείας καὶ πολυτελείας, ἣν ἀνεῦρον ἐν Ἀλεξανδρείᾳ καὶ τῇ ἄλλῃ χώρᾳ!

Ταῦτα ἐν συνόψει καὶ καθόλου περὶ τῆς πολιτικῆς καταστάσεως τῆς Αἰγύπτου ἐπὶ τε τῶν Λαγιδῶν Βασιλέων καὶ ἐπὶ τῶν Ρωμαίων καὶ Βυζαντινῶν αὐτοκρατόρων, ὀλίγιστα μὲν ἐκ πλείστων, ἀλλ' ἱκανά, νομίζομεν, πάντως, ὅπως παράσχωσιν ἰδέαν τινὰ σαφῆ τῆς πολιτικῆς κοινωνικῆς καὶ οἰκονομικῆς ἀναπτύξεως τῆς χώρας ταύτης, ὑπὸ τὴν πεφωτισμένην ἐπίδρασιν τοῦ Ἑλληνισμοῦ ἐπὶ χιλιετηρίδα πού ὄλην διατελεσάσης.

(Τέλος).

ΣΤΟΙΧΕΙΩΔΗ ΤΙΝΑ ΠΕΡΙ ΙΣΟΤΗΤΟΣ

ὑπὸ τοῦ δικηγόρου

Ε. ΓΑΥΜΕΝΟΠΟΥΛΟΥ

Δ'.

Ἀλλὰ καὶ ὑποθέτοντες ὑπάρχοντα τὸν ἕνα καὶ κοινὸν ἐκεῖνον νόμον καὶ πλήρη τὴν ἀπέναντι αὐτοῦ ἰσότητα, ὀφείλομεν οὐχ ἤττον νὰ ζητήσωμεν καὶ ἰσχύν τινα δυναμένην νὰ τηρήσῃ ἐμπράκτως τὴν ἀπαιτούμενην ἰσοροπίαν. Αἱ θελήσεις τῶν μελῶν τῆς κοινωνίας τείνουσι μὲν εἰς τὸν αὐτὸν σκοπὸν, ἀλλ' εἰσὶ πολλαὶ τὸν ἀριθμὸν· μεταξὺ δὲ πολλῶν ἀνθρωπίνων θελήσεων ἡ τήρησις τῆς τάξεως καὶ ἡ ἀπονομή τῆς δικαιοσύνης ἔχουσι τὰς δυσκολίας τῶν ἀνάγκη ἐπομένως νὰ ὑπάρχῃ δύναμις τις ὑπερτέρα τῆς θελήσεως ἐκάστου, ἐπιβαλλομένη, ὑποχρεοῦσα τοὺς πάντας καὶ ἐπανορθοῦσα τὴν

τυχόν ἐπελθούσαν διατάραξιν· τούτο δὲ δὲν δύναται νὰ ἐπιτευχθῆ, εἰμὴ ἐὰν ἕκαστος ὑποτάξῃ τὴν ἰδίαν αὐτοῦ θέλησιν εἰς ἄλλην καὶ πάντες εἰς μίαν κοινὴν ὑποχρεωτικὴν καὶ ἀκολουθουμένην ἀπαρεγκλίτως· οὕτω μεταβάλλεται εἰς ἐνότητα καὶ συναγῆν ἢ παρατηρουμένη εἰς τὰς κλίσεις καὶ τὰ αἰσθήματα τῶν ἀνθρώπων διαφορά, διευθύνονται αἱ πράξεις, καὶ ἐπέρχεται ἐμπράκτως ἢ τοσοῦτον ἀναγκαῖα ἐν ταῖς κοινωνίαις ἁρμονία. «Ἡ δὲ τῶν νόμων ἰσχὺς τίς ἐστίν; λέγει ὁ Δημοσθένης, ἄρ' ἐὰν τις ὑμῶν ἀδικούμενος ἀνακράγῃ, προσδραμαῖντα καὶ παρέσοντα βοηθοῦντες; Οὐ· γράμματα γὰρ γεγραμμένα ἐστὶ καὶ οὐχὶ δύναξ' ἂν τοῦτο ποιῆσαι. Τίς οὖν ἡ δύναμις ἐστίν; Ὑμεῖς, ἐὰν βεβαιώτε αὐτούς καὶ παρέχητε κυρίους ἀεὶ τῷ δεομένῳ».

Ἡ κοινὴ αὕτη καὶ ὑπερτάτη βούλησις, ἢ παρὰ τοῦ Σενέκα προσφυῶς ὀνομασθεῖσα ἐμφύσησις κοινωνικῆς ἰσχύος, εἶναι ἡ λεγομένη κυριαρχία, ἀποτελοῦσα τὴν οὐσιωδέστεραν τῶν βάσεων τοῦ κοινωνικοῦ σώματος. Ἐπειδὴ δὲ ἅπαντες ἐσμεν ἐκ φύσεως ἴσοι καὶ ἐλεύθεροι καὶ οὐδεὶς δύναται νὰ ἔχῃ ἐπὶ τοῦ ἄλλου δικαιώματα πλείονα, ἢ νὰ ἐπιβάλλῃ πλείονα πῶν ἑαυτοῦ καθηκόντων, ἔπειτα ὅτι ἡ κυριαρχία δὲν εἶναι προνόμιον ἐνὸς ἢ πολλῶν, ἀλλὰ, ὡς ἀπαύγασμα γενικῆς θελήσεως, ἀνήκει ἀδιαιρέτως εἰς πάντας, καὶ, ὡς ἐξάσκησης δικαιώματος λαοῦ ἐλευθέρου, ἀποβαίνει ἀναπαλλοτρίωτος. Τὸ δόγμα λοιπὸν, ὅτι οἱ λαοὶ ἐγεννήθησαν τῶν βασιλέων χάριν, καθὼς τὰ πρόβατα χάριν τῶν ποιμένων, εἶναι ἀφύσικον καὶ ἀποτρόπαιον, καὶ ὁ λαὸς ὁ μὴ ἔχων κυριαρχίαν παύει νὰ θεωρῆται ἴσος καὶ ἐλεύθερος.

Καθόσον δ' ἀφορᾷ ἰδίως εἰς τὴν ἰσότητά, ἐνδιαφέρει ἐνταῦθα νὰ ὑπομνήσωμεν, ὅτι ἡ κοινωνικὴ ἰσχὺς εἶναι γεγονός, παρατηρηθὲν ἀνέκαθεν εἰς πάντας τοὺς χρόνους καὶ τόπους· εἶναι ἀποκάλυψις, ἢ ἡ ἀνθρωπότης μετεχειρίσθη καὶ ἐτροποποίησε, ἀλλὰ δὲν ἐδημιούργησε. Διὰ τῆς συνδρομῆς, ἢν παρέχει εἰς τοὺς ἀδυνα-

τους, καὶ διὰ τῆς ὑπηρεσίας, ἢν χορηγεῖ εἰς τὸ δίκαιον, ἀποκαθιστᾷ τοὺς ὄρους τῆς ἐν κοινωνίᾳ εἰρηνικῆς διαβιώσεως, ἀπομακρύνει τὴν ἐκμετάλλευσιν τοῦ ἀνθρώπου ὑπὸ τῶν ὁμοίων του, γίνεται ὁ ὑπέρτατος διαιτητῆς τῶν τε ἀτομικῶν καὶ τῶν γενικῶν συμφερόντων, καὶ συντελεῖ εἰς πρόοδον καὶ πολιτισμὸν τοῖς πᾶσιν ἐξ ἴσου συμφέροντας. Σαφεστάτην δὲ τούτων πάντων ἰδέαν παρέχει ὁ τρόπος, καθ' ὃν οἱ ἀρχαῖοι περίστανον τὴν (τὸν κόσμον Θεῶν καὶ ἀνθρώπων ἐξ ἴσου διέπουσαν) Θέμιδα, κρατούσαν διὰ μὲν τῆς μιᾶς χειρὸς πλάστιγγα ἐν ἰσορροπίᾳ, ὅπερ ἐσήμαινεν ἰσότητά καὶ δικαιοσύνην, διὰ δὲ τῆς ἄλλης, ξίφος, ὅπερ ἐδήλου ἐθνικὴν βούλησιν καὶ δύναμιν.

Ε΄.

Ἡ πρὸς τὴν κοινωνίαν τίσις τῆς ἀνθρωπότητος, ὅταν καὶ ἂν ἦναι γενικὴ, δὲν κατώρθωσα νὰ συνενώσῃ εἰς ἓν σωματεῖον πάντας τοὺς ἀνθρώπους. Ἐπρεπε τοῦλάχιστον τὰ διαμερίσματα τοῦ ἀνθρωπίνου πληρώματος, καθὼς μέρη τῆς ὅλης μεγάλης οἰκογενείας καὶ ὑπὸ τῶν αὐτῶν φυσικῶν νόμων διεπόμενα, νὰ μὴ ὥσι τοσοῦτον, ὅσον βλέπομεν, ξένα, ἔστιν ὅτε δὲ καὶ ἐχθρικὰ πρὸς ἄλληλα· ἀλλ' ἀφ' ἐνὸς ἢ γενικῆ ἐνωσις παρουσιάζει ἀνυπερβλήτα προσκόμματα, ἀφ' ἐτέρου δὲ αἱ ἀποστάσεις καὶ ἡ διαφορά τῶν κλιμάτων ἐπλασαν διαφορὰς γλωσσῶν, χαρακτήρων, ἀναγκῶν καὶ τρόπων ἀναπτύξεως.

Ἐσχηματίσθησαν λοιπὸν κατ' ἀνάγκην τὰ διάφορα σωματεῖα ἢ ἔθνη, καὶ ἐκ τῶν μεταξύ αὐτῶν σχέσεων προέκυψεν ἐν δίκαιον, τὸ ἀλλήληθεν ἐλεγομένον, τὸ ὁποῖον ὅμως κατ' εὐφημισμὸν φέρει τοιοῦτον ὄνομα, διότι πράγματι ἡ τῆς ἰσότητος πλάστιγγὲ δὲν τίθεται εἰς ἐνέργειαν, εἰμὴ διὰ τὰς δευτέρου λόγου ἀξίας ἐθιμοτυπίας καὶ προσωπικὰς ἀξιοπρεπείας.

Καὶ ὁ λόγος εἶναι ἀπλούστατος. Προκειμένου νὰ ρυθμισθῶσιν αἱ σχέσεις τῶν ἔθνων πρὸς ἄλληλα, ἐλλείπει ἡ δυναμένη νὰ ἐπιβληθῆ ἰσχὺς, ἢτις ὑπὸ τὸ ὄνομα κυριαρχία, ἐθνικὴ

ΣΥΜΒΟΛΗ ΕΙΣ ΤΗΝ ΙΣΤΟΡΙΑΝ
ΤΟΥ ΕΝ ΑΙΓΥΠΤῳ ΕΛΛΗΝΙΣΜΟΥ

ὑπὸ Γ. Γ. ΜΑΖΑΡΑΚΗ.

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Β' (1).

ΕΠΑΡΧΙΑ ΑΙΓΥΠΤΟΥ

Πατριαρχία, διὰ τῆς Αἰγυπτιακῆς διοικήσεως ὑπὸ Δούκα καὶ Αὐγουστάλιον.

Ἀλεξάνδρεια, Ἐρμούπολις, Μίλειος (Μετηλις), Κόστος (Βούτος), Ψάνεως Κώμη, Κοπρίδεως Κώμη, Σάις, Λεοντούπολις, Ναυκράτεια, Ἀνδρονικίους (Ἀνδρῶ, — Νικίου Κώμη), Ζηνωνούπολις, Πάφνα, Ὀνούφης (Ὀύνφω), Σάνε (Ταύα), Κλεσπατρίς, Μαρσεῶτις, Μανελαιτῶν, Σχεδιά, Τερνούβης (Θέρμουθις), Σόνδρα.

ΕΠΑΡΧΙΑ ΑΥΓΟΥΣΤΑΜΝΙΚΗΣ Α΄.

Πηλούσιον Μητρόπολις, Σεθρονίτις (Σεθρωίτης), Τάνις, Θμουῖς, Ρινοκούρουρα, Ὀστρακηνή, Πεντάσχοινον, Κάσιον, Ἀφθαῖον (Ἀφνεῖον), Ἡφαιστος, Πανέφουσος (Πανέφουσις), Γέρος (Γέρρα), Ἰτάγερος, Θένησος.

ΕΠΑΡΧΙΑ ΑΥΓΟΥΣΤΑΜΝΙΚΗΣ Β΄.

Λεοντώ Μητρόπολις, Ἀθρήκης (Ἀθριβις), Ἡλίους, Βούβαστος, Κάβεθος (Φάρβαθις), Ἀραβίους.

ΕΠΑΡΧΙΑ ΑΙΓΥΠΤΟΥ Β΄.

Κάδατα, Φραγόνης (Φούγωνες), Παχνέμωνις, Διόσπολις, Σεβέννυτα, Καύω (Κυνώ), Βούσιρις, Ἐλεαρχία, Ρέγεον (Ρηγεῶν), Πάραλος, Κώμη Παριάνη, Κύμη, Ρηκομήριον, Ξόεως (Ξόις).

ΕΠΑΡΧΙΑ ΑΡΚΑΔΙΑΣ

Ξύριγγος Μητρόπολις, Ἡρακλέους, Κυᾶ (Κυνώ), Νεῖλου Πόλις, Ἀρσηνοῆτης (καὶ Θεοδοσιούπολις καὶ Ἀφροδιτώ), Ἀφροδιτῶν, Μεμ-

(1) Ὁ κατάλογος οὗτος εἶναι πιστὸν ἀντίγραφον τοῦ σταλέντος ἀπὸ Ἱεροσολύμων πρὸς Ἱερῶθεν, ὅπερ ἔυρομεν μετὰ τῆς ἀλληλογραφίας αὐτοῦ. Προτιμητικῶς τούτου τοῦ ἐν τῷ κώδικι ἀντιγράφου του, ὡς περιέχοντα ὀλιγώτερα λάθη. Ἐν παρενθέσει τίθενται τὰ ὀνόματα διορθωμένα.

βούλησις, διέπει τὰ ἐσωτερικὰ ἐκάστου ἔθνους· ὅθεν τὰ ἔθνη ἐν ταῖς μεταξύ αὐτῶν σχέσεσι μειονέκτουσι τῶν ἀτόμων ὀρισμένης τινὸς κοινωνίας κατὰ τοῦτο, ὅτι στεροῦνται τοῦ ἰσχυροῦ καὶ σεβαστοῦ διαιτητοῦ· ἐντεῦθεν δὲ ἐπέρχεται τὸ ὀλέθριον φαινόμενον τοῦτο, ὅτι καὶ αὐτὰ τὰ πεπολιτισμένα ἔθνη δὲν δύνανται νὰ ρυθμισθῶσιν εἰρηνικῶς καὶ δικαίως τὰς σχέσεις των.

Τὸ δίκαιον παρὰ τοῖς ἔθνεσι δὲν γίνεται σεβαστὸν εἰμὴ διὰ τῆς βίας, καὶ ἀλλοίμονον εἰς τὸ ἔθνος, ὅπερ δὲν δύναται νὰ καταφύγῃ εἰς τὸν πόλεμον, μοναδικὸν γνωστὸν μέσον διὰ νὰ ἀπολαύσῃ δικαιοσύνης. Ἴνα τὰ ἔθνη διατηρῶσι μεταξύ των καλὰς σχέσεις καὶ ζῶσιν ἐν εἰρήνῃ, ὀφείλουσι νὰ ἐτοιμάζωνται πρὸς πόλεμον· ἡ μόνη δὲ ὅπως οὖν ὑποφερτὴ ἐν τῷ λεγομένῳ δικαίῳ τοῦ πολέμου ἀρχὴ συνίσταται εἰς τὸ ποιεῖν ὅσον ἔνεστιν ὀλιγώτερον κακόν, καὶ τοῦτο πάλιν ἄνευ βλάβης τῶν συμφερόντων.

Ἡ πρὸ τοῦ ὀργανισμοῦ τῶν ἔθνων ἐποχὴ εἶχε βεβαίως τὰς ἐλλείψεις τῆς, ὡς λ. γ. τὰς ἀρπαγὰς, τὴν αὐτοδικίαν· ἀλλὰ διὰ τὴν τάχα νὰ ὀνομαζώμεν αὐτὰς ἐλλείψεις; καὶ κατὰ τί διαφέρει εἰς τὴν οὐσίαν ἢ παλαιὰ δύναμις τοῦ ἰσχυροτέρου ἀπὸ τῆς σημερινῆς ἐπιστημονικῶς ἐξασκουμένης; Ἄν παραδεχώμεθα τὸ ἐκ φύσεως ἀγαθὸν τοῦ ἀνθρώπου, πρέπει νὰ οἰκτείρωμεν αὐτόν, ἐξελθόντα καταστάσεως, ἢτις ὑπέκειτο ὀλιγώτερον ἢ σήμερον εἰς ἐθνικὰς ἀδικίας καὶ ἀνισότητάς. Καὶ ἤδη, περιμένοντες πάντοτε νὰ εὔρεθῆ ὁ διαιτητῆς τῶν ἔθνων, διατελοῦμεν τὰ ἔθνη εἰς ἐν εἶδος ἀγρίας καταστάσεως, ἐν μέσῳ τοσοῦτου πολιτισμοῦ· διότι ἐσυνειθίσταμεν νὰ μὴ φρικιῶμεν, ὅταν ἀκούωμεν, ὅτι μετὰ τῶν πρωτίτων ἀρετῶν κατατάσσεται ἡ ἰκανότης καὶ ἡ ἐπιτηδεύτης πρὸς χῦσιν τοῦ ἀνθρωπίνου αἵματος.

(Ἀκολουθεῖ συνέχεια.)

φιλότους, (Μέμφις, Λητώ). (Στόματτα του Νείλου
'Επτά, 'Αλεξάνδρεια, Κολαύθη, 'Αγνού, Παρά-
λου, Θάσματος, Ταμιάνθη, Τενέση).

ΕΠΑΡΧΙΑ ΘΗΒΑΙΔΟΣ ΠΡΩΤΗΣ

'Αντινὸν Μητρόπολις, 'Ερμούπολις, Θεοδο-
σιούπολις, Κᾶτος, Λυκώ, Ὑψηλή, 'Απολλώνιος,
'Αντεῦ ('Ανταίου), Πάνος.

ΕΠΑΡΧΙΑ ΘΗΒΑΙΔΟΣ ΔΕΥΤΕΡΑ

Πτολεμαίς Μητρόπολις, Κοπτὴ (Κοπτὴ)
ἤτοι Ἰουστινιανούπολις, Διοκλητιανούπολις,
Διόσπολις, Τέντυρα, Μαξιμιανούπολις, Θηβαίς,
Λητώ (Λάτων), 'Ιακῶν ('Ομβρον), 'Ερμόνθης
('Ερμωνθίς), 'Απόλλωνος, Κώμη 'Ανάστης
(Μεγάλης), Θηβαΐδος ('Ανω), 'Ιβείας, Μυθῶν,
Τριμούνθων, 'Ερμιῶν.

ΕΠΑΡΧΙΑΣ ΛΥΒΙΗΣ Η ΠΕΝΤΑΠΟΛΕΩΣ

Σώζουσα, Κυρήνη, Πτολεμαίς, Τεύχειρα,
'Αδριανή, Βερενίκη.

ΕΠΑΡΧΙΑ ΤΡΙΠΟΛΕΩΣ

Τὸ Σέβων (Τοσίθων), Λεπτίδος, Ὑῶν, διὰ
τῆς 'Ανατολικῆς διοικήσεως.

ΕΠΑΡΧΙΑ ΛΙΒΥΗΣ

Δρανιέων Μητρόπολις, Παρατώϊον (Παρι-
τώνιον), Τρανζάλης (Ζώγγρα καὶ Ζάγκυλις),
'Αρμιονιακή, 'Αντίπυργος, 'Αντιφρον ('Αντί-
φραι), 'Εδωνία (Πηδωνία), Μαρμαρικῆς.

« Ἡ παρούσα ἐκθεσις ἐγγράφει ἐν ἔτει 571.
« ἐπὶ τῆς βασιλείας ζ'. Λέοντος τοῦ Σοφοῦ καὶ
« Φωτίου Πατριάρχου, ἀντέγραψε δὲ ὁ πνευ-
« ματικὸς αὐτῆς υἱός, ὁ ταπεινὸς Ἄνθιμος,
« ἐξ ἀρχαίου, ἀκριβεστάτου δὲ κώδικος τῆς
« Ἱερᾶς Βιβλιοθήκης. Ἀμειψαίτο με ταῖς
« πατρώαις θεσπεσιωτάταις μοι αὐτῆς εὐχαίς.
« Ἐὐλδ'! Μαίου ια'. »

Ἐκ τῆς προσηκουσῆς ἀναγνώσεως καὶ συμ-
παραβολῆς τῶν δύο τούτων καταλόγων πᾶς τις
πίθεται, ὅτι μόνος ὁ πρῶτος πραγματεύεται
περὶ ἐκκλησιαστικῆς τῆς χώρας διαίρεσεως,
τοῦ δευτέρου πραγματευομένου περὶ τῆς ἐπὶ
Βυζαντινῶν, ἐπὶ Ἀρκαδίου ἴσως, γενομένης
διοικητικῆς τῆς χώρας διαίρεσεως εἰς Νομούς
καὶ Ἐπαρχίας, περὶ ἧς πραγματεύεται Κωδινὸς
ὁ Κουροπλάτης. Κατὰ τὸν πρῶτον κατάλογον, ἡ

'Εκκλησία 'Αλεξάνδρειας εἶχεν ἐπὶ τῆς πα-
τριαρχίας Μηχαὴλ τοῦ α'. καὶ Μηχαὴλ τοῦ
β', ἐκτὸς τοῦ Πατριάρχου 'Αλεξάνδρειας, ὄκτα
ἐξ Μητροπολίτας καὶ εἴκοσι πέντε Ἐπισκόπους.

Ἦταν ἄρα γε αἱ ἔδοξε αὐταὶ πραγματικαί,
εἶχον δηλαδὴ Μητροπολίτας καὶ Ἐπισκόπους
καὶ ποιμένιον, ἢ ἦσαν, ὡς κατὰ τοὺς χρόνους
ἡμῶν, φίλοι τίτλοι; Οἱ ἀλλεπάλληλοι διωγμοὶ
τῶν ἡμετέρων καὶ ἡ ἀποδεικνύουσα ἐλευθέρην
'Επισκόπων ἀποστολὴ εἰς Κωνσταντινούπολιν
ὡς Τοποτηρητῶν ἱερέων, καὶ δὴ καὶ διακόνων,
ἀναγκάζουσιν ἡμᾶς εἰς τὸ νὰ παραδεχθῶμεν
τὸ δεύτερον. Ἡ Ἐκκλησία 'Αλεξάνδρειας κατὰ
τοὺς χρόνους, περὶ ὧν γράφομεν, κατέβαλε
πιθανὸν τὴν ἐσχάτην προσπάθειαν, ὅπως ἀνα-
κίησθαι τὴν προτέραν αὐτῆς σπουδαιότητα διὰ τῆς
συστάσεως Μητροπόλεων. Ὁ νεωτερισμὸς πλὴν
οὗτος, ὃν παρεδέξατο καὶ ἡ Κοπτικὴ Ἐκκλησία,
οὐδὲν ὠφέλησεν, οὐδ' ἠδυνήθη νὰ προλάβῃ
τὴν καταστροφὴν, εἰς ἣν οὐκ ὀλίγον συνετέ-
λεσε καὶ ἡ παρακμὴ καὶ πτώσις τοῦ ἡμετέρου
κράτους. Ὅπως δὴποτε ἡ προσπάθεια αὕτη με-
γάλως τιμᾷ τὸν Μηχαὴλ, ὅστις ἐπέζησε τῆς
ἐπανόδου τοῦ Τοποτηρητοῦ τοῦ ἐκ Κωνσταντι-
νουπόλεως, οὐ τὰς πράξεις ἐνέκρινεν, ἀποδιώσας
τῷ 871 ἢ 872.

§ ια'. Αἱ προσπάθειαι τῶν ἡμετέρων τοῦ
νὰ σώσωσι τὸν ἐν Αἰγύπτῳ Χριστιανισμὸν οὐ
μόνον δὲν ἐπέβηθηθῶντο ὑπὸ τῶν Κοπτῶν,
ἀλλὰ καὶ καταπολεμοῦντο, καταγγελλόμενα
τοῖς κρατοῦσιν ὑπ' αὐτῶν, ὡς γινόμενα τῆ
εἰσηγήσει τῶν ἐν Βυζαντίῳ καὶ τὴν πραγμα-
τοποίησιν πολιτικῶν σκοπῶν ἔχουσαι. Αἱ
καταγγελίαι αὗται καὶ ἡ ἐκ τῆς ἀφροσύνης
τῶν Κοπτῶν προκλουμένη κατὰ πᾶσαν ἐκλογὴν
πατριάρχου τῶν ἐπέμβασις τῶν Ἐμιρῶν (1),
πρὸς τὸν συγχρῶν διωγμῶν καὶ καταπίεσεως,
ἀποτέλεσμα τῶν ὁποίων ἦν ἡ ἐνεκα ἐξωμιστιῶν
ἀραιώσις τοῦ χριστιανικοῦ πληθυσμοῦ καὶ
ἡ παρακμὴ ἀμφοτέρων τῶν Ἐκκλησιῶν. Ἐν
τούτοις ὁ τῷ 872 Μηχαὴλ τὸν α'. διαδεχθεὶς
Μηχαὴλ ὁ β'. δὲν ἔλειψεν, ὑπακούσας εἰς τὴν
πρόσκλησιν τοῦ Ἀυτοκράτορος Βασιλείου καὶ

(1) Μηχαὴλ Τένεως περὶ Ρενιιδότου, σελ. 824.

τοῦ Πατριάρχου Φωτίου, νὰ πέμψῃ Τοποτηρητὴν
τοῦ εἰς τὴν ἐν Κωνσταντινουπόλει, ἐν τῷ
περιθλήπτῳ τῆς τοῦ Θεοῦ Σοφίας ναῶ, ἀθροί-
σθεισαν ἐν ἔτει 879 Σύνοδον, Κοπτῶν τὸν
Πρεσβύτερον, κομιτήν, κατὰ τὸ συνήθεον,
γραμμάτων τοῦ πρὸς τε τὸν Ἀυτοκράτορα καὶ
τὸν Φώτιον, ἅτινα ἀνεγνώσθησαν ἐν τῇ β'.
συνεδρίᾳ, ἧτις συνεκροτήθη τῇ 17ῃ Νοεμβρίου.
Διὰ τῶν ἐπιστολῶν τούτων ὁ Μηχαὴλ κατέ-
κρινε τὴν κατὰ Φωτίου ἀθροισθεισαν Σύνοδον,
βεβαιῶν, ὅτι παρ' αὐτοῦ τοῦ προκατόχου καὶ
συνωνύμου τοῦ Μηχαὴλ εἶχε πληροφορηθῆ
ὅποῖός τις ἦν ὁ Φώτιος, καὶ ἀνεγνώριζε
τὸν Φώτιον ὡς νόμιμον Πατριάρχην Κων-
σταντινουπόλεως, συνομολογούντων καὶ τῶν
συνυπογραφομένων Μητροπολιτῶν του, Ζαχαρίου
Ταμιάνθου (ἴσως Ταμιάθεως), Ἰακώβου Βαθυ-
λῶνος, Σεφράνου Θηθῶν καὶ Θεοφίλου Βάρεως
(ἴσως Μάρεως) (1). Ἡ ἐπιστολὴ αὕτη εἶναι
ὁμολογουμένως σπουδαιότατη διότι ἐκ ταύτης
τὸ πρῶτον μαθάνομεν τὴν ὑπαρξίν Μητροπο-
λιτῶν ἐν Αἰγύπτῳ. Καὶ ἂν ἐτι ἤθελεν ἀποδειχθῆ
πλαστὴ καὶ χαλκευθεῖσα, ὡς τινες θέλουσιν,
ὑπὸ τοῦ Φωτίου, οὐδὲν ἀπόλλυσι τὴν ἀξίαν
τῆς, ὅσον ἀφορᾷ τοὺς Μητροπολίτας, μὴ
δυναμένου τοῦ Φωτίου ν' ἀναφέρῃ αὐτούς, ἂν
μὴ ὑπῆρχον. Οἱ φέροντες τὸν Μηχαὴλ, ὅτι
κατηγόρησε τὸν ἀντιπροσωπεύσαντα τὸν προ-
κάτοχόν του ἐν τῇ προηγουμένῃ Συνόδῳ Ἰωσήφ,
ὡς μὴ ὄντα τοιοῦτον, ὀφείλουσι νὰ ἔχουσιν ὑπὸ φει-
δί καὶ ὁ νεωστὶ ἀναδειχθεὶς Πατριάρχης
'Ιεροσολύμων Ἠλίας, ἐν τοῖς γράμματιν αὐτοῦ,
ὧν κομιστής ἦν ὁ ὡς Τοποτηρητής του ἐκπεμ-
φθεὶς καὶ ἐν τῇ δ'. συνεδρίᾳ (τῇ 24 Δεκεμβρίου)
ἐμφανισθεὶς Ἐπίσκοπος Μαρτυρουπόλεως Βασί-
λειος, ῥητῶς λέγει, ὅτι οἱ νομισθέντες ὡς
Τοποτηρηταὶ τῶν ἀποστολικῶν Θρόνων ἐν τῇ
προηγουμένῃ Συνόδῳ ἦσαν πρέσβεις τῶν Σαρα-
κηνῶν, τοῦθ' ὅπερ φαίνεται μετέχον πιθανότητός
τινος, ἀφ' οὗ καὶ τὸ ἀναγνωσθὲν Κομμουνιτήριο
ἀναγνωρίζει ὡς γεγονός τοῦτο. Ἀλλὰ ταῦτα

(1) Σημειωτέα ἡ ἀσυμφωνία τῶν ἀνομάτων τῶν
Μητροπόλεων τούτων πρὸς τὰ τῶν ἐν τῇ ἄνω δημοσιευ-
θέντι α'. καταλόγῳ.

ἄλλοις ἀπόκειται νὰ διευκρινίσωσι. Εἶπομεν
ἄνωτέρω, ὅτι ἀμφοτέραι αἱ Ἐκκλησίαι εἶχον
παρακμάσει· ἀπόδειξιν τῆς παρακμῆς ταύτης
καὶ τῆς ἀραιώσεως τοῦ χριστιανικοῦ πληθυσμοῦ
ἐν Αἰγύπτῳ ἔχομεν τὰ γενόμενα ἐπὶ τῆς πα-
τριαρχίας τοῦ Κόπτου Πατριάρχου Σιαήλ τοῦ
γ'. Ὁ δυστυχὴς οὗτος, καταγγελλεὶς ὑπὸ τοῦ
μοιθροῦ Ἐπισκόπου Εὐόϊου Σάκκα ὡς κάτοχος
μεγάλου θησαυροῦ πρὸς τὸν Σουλτᾶνον ἦδη
ἀνακηρυχθέντα Ἀχμετ-Βέν-Τουλούν, ἀνάγκην
ἔχοντα χρημάτων πρὸς ἐπιχείρησιν τῆς κατὰ
τοῦ διοικητοῦ τῆς Συρίας Ἀλη-Βέν-Ἀμαγκούρ
ἐκστρατείας, κατεδικάσθη ὑπ' αὐτοῦ εἰς τὴν
καταβολὴν εἴκοσι χιλιάδων χρυσῶν (300.
000 ὄραχμων). Μάτην ὁ Σιαήλ μετεχειρίσθη καὶ
αὐτὴν τὴν σιμωνίαν καὶ πολυειδῶς κατεπίεσε
τοὺς κληρικούς, ὅπως συλλέξῃ τὸ ἄνω ποσόν·
τὸ ποιμένιον αὐτοῦ, τὸ ὅποιον εἰς ἀπλήν τῶν
προκατόχων του αἴτησιν ἢ περιόδιαν κατέβαλε
πολὺ ἄνωτερον τοῦ ὑπὸ τοῦ Ἀχμετ αἰτηθέντος
ποσοῦ, δὲν ἠδυνήθη νὰ καταβάλῃ νῦν ὀλόκληρον
τὸ ὑπ' αὐτοῦ αἰτούμενον, διότι εἶχεν ἐλαττωθῆ
ἐπαισθητῶς ἦδη καὶ ἐδυστύχει. Ὁ Σιαήλ
ἐβλήθη εἰς φυλακὴν, ὅπῃθεν ἐξήγαγεν αὐτὸν
ὁ διαδεχθεὶς τὸν πατέρα του Χομαρούας. Ὁ
Σουλτᾶνος οὗτος δὲν δίκηκετο, φαίνεται, φιλίως
πρὸς τοὺς ἡμετέρους, οὓς καὶ ἐκακοποίησε,
κατηγορηθέντας ὑπὸ τοῦ Κόπτου Ἐπισκόπου
τῆς Σάκκα Παχουμίου, ὅτι συνηγοῦντο μετὰ
τῶν Βυζαντινῶν Ἀυτοκρατόρων, καὶ τοι ὅ-
λως ἀπίθανον θεωροῦμεν τὴν ἀφήγησιν τοῦ
Σευήρου, καθ' ἣν, συνεπεῖα τῆς ἄνω κατη-
γορίας, συνελήφθη ἐν Ἀλεξάνδρειᾳ ὁ τῶν
Ὁρθοδόξων Πατριάρχης καὶ ἀπεκόπη τοὺς
δακτύλους τῆς εὐλογούσης χειρός, ὡς οὐ-
δὲν περὶ τούτου ἀναφέροντος τοῦ Εὐτυχίου.
Μηχαὴλ ὁ β'. ἐκυβέρνησε τὴν Ἐκκλησίαν ἐπὶ
τριακονταετίαν ὅλην, ἀποθανὼν τῷ 903,
διαρκούντος ἴσως διωγμοῦ, ὡς δυνάμεθα νὰ
ὑποθέσωμεν ἐκ τῆς ἐπακολουθησάσης χηρείας
ἐν ἀμφοτέραις ταῖς Ἐκκλησίαις.

(Ἀκολουθεῖ συνέχεια.)

αὶ αὐτὸν ἰδὼν
ἐπιπέσειν ἐν τῷ
ἐσθόμενον δὲ
οὐκ ἔλεον
ἔσμεν ὁ μὴ
ἀποδοῦναι
Πατριάρχων
μεν Ἡγία καὶ
χέας ἀρμυῶν
κυριακῆς ἐκ
ἀνομιῶν, οὐκ
συνεχωρῶσαν
χομῆν ἀδελφῶν.

ὡς ἐπεὶ ἐδὲν ἀδελφῶν Ἀλεξανδρείας, Μιχαὴλ καὶ οὐκ ἔλαττωσεν, οὐκ ἔλαττωσεν αὐτῶν
λόγων: ὅτι οὐκ ἔλαττωσεν αὐτῶν Πατριάρχων ἐνομιμῶν
ἔσω ἢ μερὶς αὐτῶν ἀδελφῶν ἐκ Βουλώνων π.

ΟΛΙΓΑ ΠΕΡΙ ΥΠΝΩΤΙΣΜΟΥ

(Συνέχεια)

B'.

Μεθ' ὅσα ἀρχόμενοι ἀνεγράψαμεν, νομίζομεν, ὅτι δυνάμεθα νὰ προσδώμεν ἐπὶ τὴν οὐσίαν τοῦ θέματος ἡμῶν, χωρὶς ὁ φίλος ἀναγνώστης νὰ λάβῃ ἀφορμὴν νὰ ὑψοῖ τοὺς ὠμούς ἐνώπιον ὑποτιθεμένων θαυμάτων.

Καὶ λοιπόν, ἵνα εὐθύς ἐπὶ τὰ γεγονότα ἔλθωμεν, ἐὰν γυνή ἢ καὶ ἀνὴρ, διότι καὶ ἐπὶ ἀνδρῶν τὰ περιέργα τοῦ ὑπνωτισμοῦ ἀπαντῶσι φαινόμενα, τὴν πρὸς ὑπνωτισμὸν νευρικήν διαθέσιν κερκτημένοι, ὑποβληθῶσιν εἰς συνήθειας, πλὴν ἄλλοτε θιαίους καὶ ἄλλοτε παρατεταμένους ἐξωτερικούς ἐρεθισμούς, οἷον τὴν ἐπίστίλθοντος ἀντικειμένου ἐπὶ τινα λεπτὰ τῆς ὥρας προσήλωσιν, κρότον αἰφνίδιον, πρόστριψιν διὰ μέτου τῶν βλεφάρων τῶν βολθῶν τῶν ὀφθαλμῶν ἢ καὶ τῆς κορυφῆς τῆς κεφαλῆς, πάραυτα εἰς περιέργους σωματικὰς καὶ πνευματικὰς περιέρχονται καταστάσεις οἱ ἐφ' ὧν τὰ πειράματα ἐπιτελοῦνται, καὶ αἱ καταστάσεις αὗται, ἀποκαλούμεναι, κατὰ τὰ κοινῇ ἤδη παραδεγμένα, καταληπτική, ληθαργική καὶ ὑπνοβατική, ἐκπλήττουσι πολλάκις καὶ αὐτοὺς τοὺς μετὰ τῶν φαινομένων τούτων συνωκισμένους. Οὕτως, ἐὰν διατάξωμεν προδιατεθειμένην εἰς τὸν ὑπνωτισμὸν γυναῖκα νὰ προσηλώσῃ τὸ βλέμμα ἐπὶ τῆς σφαιρῆς θερμομέτρου ἢ τοῦ ἄκρου γραφίδος, ἢ καὶ ἀπλῶς ἐὰν αἰφνίδιον ποιήσωμεν κρότον παρὰ τὸ αὐτὸς τῆς περιῆς ὁ λόγος γυναικός, πάραυτα αὕτη μεταβάλλεται εἰς εἶδος αὐτομάτου, καὶ ἡ ἔκφρασις δὲν εἶναι ποσῶς ὑπερβολική· διότι ἡ οὕτως ὑπνωτισθεῖσα καὶ εὐρισκομένη εἰς τὴν κατάστασιν τὴν καλούμενην καταληπτικήν, καὶ εἶδομεν τὸ πρᾶγμα πολλάκις ἐπαναλαμβανόμενον, μένει αἰφνης εἰς τὴν ὁποίαν εὐρέθη θέσιν, τοὺς ὀφθαλμούς προσηλωμένους πρὸς τινα διεύθυνσιν ἔχουσα, χωρὶς παντάπασι νὰ κινήται. Δυνάμεθα δὲ νὰ δώσωμεν αὕτῃ τὰς μᾶλλον ἀλλοκότους καὶ πλκτικὰς στάσεις ἢ ὑπνωτισθεῖσα ὑφίσταται

ταῦτα πάντοτε ὡς ἀγαλμα ἀκίνητος καὶ τοῦτο ἐπὶ ὥρας, ὅσον καὶ ἂν ἡ δοθεῖσα στάσις ἢ δύσκολος πρὸς διατήρησιν παρ' ὑγείαν ἔχοντος, ἢ μᾶλλον ἐν ἐγρηγόρσει διατελοῦντος προσώπου. Ὑπάρχουσιν ἤδη καὶ ἕτερα φαινόμενα τῆς καταστάσεως ταύτης συμπτωματικά· ἀλλὰ, ταῦτα, ὡς καθαρῶς ἰατρικά, παραλείπομεν, διότι οὔτε εἰς τὸν ὑπὸ τῶν γραμμῶν τούτων ἐπιδιωκόμενον συμβάλλουσι σκοπόν, ἀλλ' οὔτε καὶ ἡ παράλειψις τούτων τὴν κατανόησιν τοῦ ζητήματος ἡμῶν παραβλάπτει.

Τῆς οὕτως ἐν καταληψία διατελούσης γυναικός ἐὰν κλεισθῶσιν οἱ ὀφθαλμοί, πάραυτα αὕτη περιπίπτει εἰς τὴν δευτέραν τοῦ ὑπνωτισμοῦ κατάστασιν, ἣτις καλεῖται ληθαργία, καὶ καθ' ἣν ἡ γυνή, ἀπὸ τῆς ἐν καταληψία σταθερότητος ἐν τῇ δεδομένῃ στάσει, περιπίπτει εἰς παράλυσιν, ὑπνώττουσα βαθέως. Τὸ δὲ περιέργον εἶναι, ὅτι, ἂν τῆς γυναικός, ἐν τῇ παραλυτικῇ ταύτῃ διατελούσης καταστάσει, ἀνοιγῇ ὁ ἕτερος τῶν ὀφθαλμῶν, τὸ πρὸς τοῦτον ἀντιστοιχοῦν μέρος τοῦ σώματος, δῆλον ὅτι τὸ ἡμισυ ἀκριβῶς, περιέρχεται εἰς καταληψίαν, μεθ' ὅλων τῶν ταύτην χαρακτηριζόντων συμπτωμάτων, ἐν ᾧ τὸ ἕτερον ἡμισυ, τὸ πρὸς τὸν κλειστὸν ἀντιστοιχοῦν ὀφθαλμόν, ἐξακολουθεῖ διατελοῦν ἐν ληθαργίᾳ· ἀντίθεσις περιέργος καὶ χαρακτηριστική, συνηγοροῦσά πως ὑπὲρ τῆς θεωρίας τοῦ ἐγκεφαλικοῦ δυῖσμου, τῆς θεωρίας τουτέστιν ἐκαίνης, καθ' ἣν ὁ ἐγκέφαλος εἰς δύο ἀκριβῶς διακεκριμένα διήρηται μέρη, ἐν τινι μέτρῳ ἀνεξαρτήτως ἀλλήλων ἐνεργοῦντα, καὶ περὶ τῆς ὁποίας βραδύτερον θέλομεν ἀναγράψαι τινά.

Ἄλλ' ἐπανέλθωμεν ἐπὶ τὴν σειράν τοῦ λόγου ἡμῶν.

Ἐὰν τὴν ἐν ληθαργίᾳ εὐρισκομένην ὑπνωτικήν πιέσωμεν κατὰ τὴν κορυφὴν τῆς κεφαλῆς, πάραυτα βλέπομεν ταύτην, μικρὸν ἐκβαλοῦσαν στεναγμόν, νὰ περιπίπτῃ εἰς τὴν τρίτην τοῦ ὑπνωτισμοῦ κατάστασιν, τὴν ὑπνοβασίαν, ἣτις τυγχάνει καὶ ἡ περιεργότερα καὶ ἡ μᾶλλον γόνιμος εἰς ποικίλα φαινόμενα καὶ πρὸς τὸ ἠθικὸν τοῦ ἀνθρώπου σχετιζόμενα, καὶ μάλιστα

ἐφ' ὅτου ἡ καθ' ὑποβολὴν (suggestion) ἐπενέργεια τοῦ πειραματίζοντος ἐπὶ τοῦ ὑπνοβατικού καθωρίσθη, ὡς θέλομεν ἰδεῖ ἐφεξῆς.

Ἡ ὑπνοβασία αὕτη, ἡ τεχνητὴ οὕτως εἶπεῖν, διότι ἔχομεν καὶ ὑπνοβασίαν αὐτόματον, ὡς γνωστόν, τυγχάνει βαθμὸς ἡμιεγρηγόρσεως, καθ' ἣν ἡ ὑπνοβατική, χωρὶς νὰ κοιμᾶται, ἀλλὰ καὶ χωρὶς νὰ διατελῇ ἐν ἐγρηγόρσει, δύναται νὰ ἐνεργήσῃ συμφώνως πρὸς τὰς διδομένας αὕτῃ διακελεύσεις, ἢ τὰς ἐπιβαλλόμενας ἰδέας· ἀλλὰ τὸ ἐγὼ ἔπαυσεν αὐτενεργοῦν. Ἡ ὑπνοβατική, δῆλον ὅτι, ἡμικλειστὸς ἔχουσα τοῦ ὀφθαλμοῦ, κερκόμεναι ἡρεμοῦσα, ὡς εἰ ἐκοιμᾶτο, μηδὲν λαμβάνουσα μέρος εἰς τὰ περὶ αὐτὴν· ἐὰν ὅμως ὑποβάλλωμεν αὕτῃ, ἔστιν ὅτε καὶ προστακτικῶς, ἰδέαν τινά, πάραυτα ἐνεργεῖ συμφώνως πρὸς ταύτην, καταδήλου γενομένου οὕτως, ὅτι αὕτη μετεβλήθη οἶον εἰς μηχανὴν ἀντανακλαστικῶς μόνον ἐνεργοῦσαν. Οὕτως, ἐὰν ὑποβάλλωμεν αὕτῃ τὴν ἰδέαν, ὅτι ἐπὶ τῆς χειρὸς αὐτῆς ὑπάρχει πτηνόν τι, ἐν ᾧ πρᾶγματι οὐδὲν ὑπάρχει, πάραυτα αὕτη ἄρχεται θωπεύουσα τὸ κενὸν διάστημα, ἐν ᾧ ὑποτίθεται ὑπάρχον τὸ πτηνόν, καὶ φερομένη ὡς ἤθελε φερθῆ ἡ πρώτη τυχοῦσα καὶ καλῶς ἔχουσα νεάνις πρὸς εὐάγωγον καὶ ὑπήκοον πτηνόν. Ἡ ἂν εἴπωμεν αὕτῃ, ὅτι παρὰ τοὺς πόδας αὐτῆς ὑπάρχει ὄφις, πάραυτα ἡ φυσιογνωμία λαμβάνει τὴν χαρακτηριστικότεραν τοῦ φόβου ἔκφρασιν, καὶ ἡ ὑπνώττουσα ἀποσύρεται ἐντρομος, ἱλαρυνόμενη καὶ ἐχαρίστησιν ἐκφράζουσα, ὅταν εἴπωμεν αὕτῃ ὅτι ἀπεκτείνωμεν τὸν φοβερὸν ὄφιν. Ἄλλὰ καὶ ἄλλας ποικίλας ἰδέας δυνάμεθα νὰ ὑποβάλλωμεν τῇ ὑπνοβατικῇ. Δυνάμεθα, ἐπὶ παραδείγματι, ἐκ σωροῦ τεμαχίων χάρτου, πάντων τοῦ αὐτοῦ μεγέθους καὶ τοῦ αὐτοῦ χρώματος, νὰ ὑποδείξωμεν ἐν τῇ ὑπνοβατικῇ, ὑποβάλλοντες αὕτῃ τὴν ἰδέαν, ὅτι ἐπ' αὐτοῦ εἰκὼν τις ὑπάρχει ὁποιοῦδήποτε. Τὸ τεμάχιον τοῦτο τοῦ χάρτου τίθεμεν μεταξύ τῶν λοιπῶν καὶ διατάσσομεν τὴν ὑπνοβατικὴν, νὰ εὐρῆ τοῦτο, ἐρευνῶσα ἐν τῷ σωρῷ. Ἡ ἐπιτυχία στέφει τὰς προσπαθείας αὐτῆς· διότι, μετὰ ἐπισταμένην ἐρευναν, ἡ ὑπνοβατικὴ

παρουσιάζει ἡμῖν τὸν χάρτην, ἐφ' οὗ ὑπέθεσεν ὑπάρχουσαν τὴν εἰκόνα, καὶ τὸν ὁποῖον χάρτην ἡμεῖς οἱ ἐν ἐγρηγόρσει διατελοῦντες, δὲν ἠθέλομεν διακρίνει τῶν λοιπῶν, εἰ μὴ εἴχομεν λάθει τὴν πρόνοιαν ἐπὶ τοῦ ἀντιθέτου μέρους νὰ ποιήσωμεν ἀνεπαίσθητόν τι σημεῖον, καταληπτόν μόνον ἡμῖν. Ὅχι δὲ μόνον τοῦτο, ἀλλὰ καὶ τὸν λευκὸν ὅλως χάρτην, ἐφ' οὗ ἡμεῖς ὑπεβάλομεν τὴν ἰδέαν εἰκόνας, ἡ ὑπνοβατικὴ, καὶ ἀφυπνισθεῖσα, ἐξακολουθεῖ νὰ θεωρῇ ὡς πρᾶγματι εἰκόνα φέροντα, καὶ τοῦτο ἐπὶ εἴκοσι καὶ πλέον πολλάκις ἡμέρας, μετὰ παρέλευσιν τῶν ὁποίων καὶ αὕτη ἡ ὑπνοβατικὴ πείθεται, ὅτι ἀνθρακὸς ὁ θησαυρός, ἢ τοι ὅτι ὁ χάρτης καὶ δι' αὐτὴν πλέον εἶναι λευκός, τοῦθ' ὅπερ, καὶ οὐχὶ ἀδίκως, μὰ τὴν ἀλήθειαν, ἐκπλήττει αὐτὴν μεγάλως.

Ἡ ἐπιστημονικὴ ὅμως ἐρευνα καὶ ἔτι πλέον ἀνεκάλυψε. Δυνάμεθα δηλαδὴ τὴν ἐν ὑπνοβασίᾳ διατελοῦσαν νὰ διατάξωμεν, ὅπως ἐν ἐγρηγόρσει καὶ μετὰ ὄρισμένον χρόνον ἐπιτελέσῃ πρᾶξιν τινα ὁποιαδήποτε. Πράττομεν τοῦτο, ἀφυπνίζομεν τὴν ὑπνοβατικὴν, καὶ, μετὰ τὴν πάροdon ἀκριβῶς τοῦ ὀρισθέντος χρόνου, αὕτη μεταβαίνει καὶ ἐκτελεῖ τὸ διαταχθέν, ἀπαντῶσα εἰς τοὺς ἐρωτῶντας αὐτὴν, ὅτι κατ' ἀνάγκην πράττει τοῦτο, εἰς ἀνωτέραν τῆς δυνάμεως αὐτῆς ὑπέικουσα θέλησιν.

Βλέπομεν λοιπόν, ὀλίγα σκεπτόμενοι, ὁποίας φοβερὰς ἠθικοκοινωνικὰς συνεπειὰς δύναται νὰ ἔχη τὸ ἀπλοῦν τοῦ ὑπνωτισμοῦ φαινόμενον, τὸ ἐν τρισὶ καταστάσεσιν ἐκδηλούμενον, ὡς εἴρηται, καὶ μάλιστα ἐν χειρὶ κακούργων, ἢ ἐνώπιον δικαστῶν καὶ συνηγόρων, ἀπείρως ἐχόντων τοῦ πρᾶγματός, καὶ συνεπῶς μὴ ὄντων εἰς θέσιν νὰ διακρίνωσι τὸ ἀνεύθυνον. Ἄλλὰ τὰ περὶ τούτου, τὸ συμπέρασμα τοῦ μακροῦ ἤδη καταστάντος λόγου ἡμῶν ἀποτελοῦντα, θέλομεν συνοψίσει εἰς τὸ τρίτον καὶ τελευταῖον αὐτοῦ μέρος.

(Ἀκολουθεῖ συνέχεια.)

ΦΙΛΟΛΑΟΣ.

ΑΝΕΚΔΟΤΟΙ ΕΠΙΣΤΟΛΑΙ
ΕΠΙΣΗΜΩΝ ΑΝΔΡΩΝ

Μία επιστολή Παναγιώτου του Νικουσίου και δύο Ἀλεξάνδρου του Μαυροκορδάτου, μεγάλων διερμηνέων τῆς Ὑψηλῆς Πύλης.

Καὶ τίς δὲν ἤκουσε μέγας νὰ γίνηται λόγος περὶ τῶν δύο τούτων μεγάλων ἀνδρῶν, αἵτινες, καθ' ὃν χρόνον τὸ Γένος ἔκυπτεν ὑπὸ φοβεράν δουλείαν καὶ ἐθεωρεῖτο ὑπὸ τῶν λοιπῶν ἐθνῶν ὡς ὀλοτελῶς ἀπολεσθέν, διὰ τῆς εὐρυμυθείας, τῆς πολιτικῆς περινοίας καὶ τῶν ἀρετῶν των, ἐκεῖνου μὲν τὸν ζυγὸν κουφότερον κατέστησαν, τούτοις δ' ἀπέδειξαν, ὅτι τὸ Γένος οὐ μόνον ζῆ, ἀλλὰ καὶ τὸ προσκαίρω, ἕνεκα τῆς ἀλώσεως τῆς Πόλεως, διακοπὴν ἐκπολιτιστικὸν αὐτοῦ ἔργον συνεχίζει, εὐεργετῶν τοὺς υἱοὺς τῶν σταυρωτῶν του καὶ προπάτρως τῶν νῦν δεσμοφυλάκων του; Τὸν Νικουσίον, τὸν Μαυροκορδάτον καὶ τὸν Καποδίστριαν, τὴν εὐκλεῆ ταύτην τριάδα, ὑπερήφανος ἢ Ἑλλάς ἀντιτάσσει κατὰ τῶν νάων διπλωματῶν τῆς ἐποχῆς μας, οἵτινες κύριον προσὸν πολιτικοῦ ἀνδρὸς θεωροῦσι τὴν ἔλθειν παντὸς γενναίου καὶ εὐγενοῦς αἰσθήματος καὶ εἰς ἀξίωμα ἀνεβίβασαν τὴν σατανικήν ἐνβολὴν « ὁ σκοπὸς δικαιολογεῖ τὰ μέσα. »

Ὁ Παναγιώτης ἢ Παναγιωτάκης Νικουσίος ἐγεννήθη ἐν Κωνσταντινουπόλει περὶ τὸ 1613 καὶ, ἐκπαιδευθεὶς ὑπὸ τοῦ σοφοῦ Μελετίου τοῦ Συρίγου, διωρίσθη, μετὰ τὴν ἐξ Ἰταλίας ἐπάνοδόν του, διερμηνεὺς διαφόρων εὐρωπαϊκῶν παρὰ τῆ Ὑψηλῆ Πύλῃ πρεσβειῶν καὶ δὴ καὶ ταύτης, ἥτις, ἐκτεμήσασα τὴν ἰκανότητά αὐτοῦ, ἀπέστειλεν αὐτὸν εἰς Κρήτην τῷ 1666 ὡς διερμηνεὺς τοῦ πολιορκουμένου αὐτὴν μεγάλου Βεζίρου Ἀχμετ-Κιουπουρλή. Πόσον χρήσιμος ἐφάνη τοῖς ἡμέτεροις καὶ πόσον συνετέλεσε διὰ τῆς πρὸς τὸν μέγαν Βεζίρον παρηρησίας του εἰς τὸν περιορισμὸν τῶν ἐκ τοῦ πολέμου δεινῶν, ὁμολογεῖται καὶ παρ' αὐτῶν τῶν Ἐγγετῶν. Ὁ Παναγιωτάκης, πολλὰ γράφας ὑπὲρ τῆς Ἐκκλησίας καὶ τοῦ Γένους καὶ πλείονα πράξας, ἀπέθανε τὴν 2 Ὀκτωβρίου 1673 ἐξ ἀποπληξίας, θρηνηθεὶς ὑπὸ τε τῶν ἡμετέρων καὶ τῶν ξένων.

Τὴν ἐπιστολὴν ταύτην, ἣν εὐρομεν ἐν τῷ ὑπ' ἀριθ. 199 τοῦ ἡμετέρου καταλόγου καὶ συμείτα 4 β', 419 χειρογράφῳ τῆς Βιβλιοθήκης τοῦ Θρόνου Ἀλεξανδρείας, ἔγραψεν ὁ Παναγιωτάκης κατὰ τὸ 1669 ἀπὸ τοῦ ἐν Κρήτῃ ὄθωμα-νικοῦ στρατοπέδου πρὸς τοὺς σταλέντας ὑπὸ τοῦ Ἀυτοκράτορος τῆς Ῥωσσίας Ἀλεξίου πρέσβεις πρὸς τὸν τότε ἐν Ἀδριανουπόλει διατρέθοντα Σουλτᾶνον Μεχμέτην δ', συνηγορῶν διὰ ταύτης ὑπὲρ τοῦ Πατριάρχου Ἀλεξανδρείας Παΐσιου, ὄν, μεταθάντα εἰς Ῥωσίαν μετὰ τοῦ Ἀντισχεῖας Μακαρίου καὶ πολλῶν Μητροπολιτῶν καὶ Ἐπισκόπων Ἑλλήνων πρὸς διευθέτησιν τῶν ἕνεκα τῆς ἀφρονος πολιτείας τοῦ Πατριάρχου Μοσχολίας Νίκωνος ἐν φοβερᾷ συγχύσει εὐρισκομένων ἐκκλησιαστικῶν αὐτῆς πραγμάτων, ὁ Κωνσταντινουπόλεως Παρθένιος παρανόμως ἐκάθηρε τῷ 1668 καὶ διὰ τοῦ Μητροπολίτου Ῥόδου Ἰωακείμ, ὄν ὅμως δὲν ἐδέχθησαν οἱ ἐν Αἰγύπτῳ καὶ οὐδ' ἀναγράφεται ἐν τοῖς διπτύχοις ὡς Πατριάρχης, ἀντεκατέστησε.

Α'.

« Τοῦ γαληνοτάτου, εὐσεβεστάτου καὶ χριστιανικωτάτου Βασιλέως Μοσχολίας καὶ Ἀυτοκράτορος πάσης λευκῆς καὶ μεγάλης Ῥωσσίας, ἐξουσιαστοῦ παντὸς βορείου μέρους τῶν Ἀνατολῶν, κυρίου, κυρίου Ἀλεξίου Μεχαηλοβίτζη τοῖς εἰς Ἀδριανουπόλιν ἐλθοῦσι πρέσβεσι καὶ ἀποκρισαρίοις, ἰλλουστρίοις καὶ περιφανεστάτοις ἄρχουσιν, ὑγίαιαν, εὐτυχίαν καὶ σωτηρίαν ἐν Χριστῷ τῷ Θεῷ ὑμῶν.

« Μεγάλην λύπην καὶ ἀδημονίαν ἔχω, πῶς δὲν εὐρέθην, οὔτε ἠδυνήθην νὰ ἔλθω εἰς τὴν βασιλείον αὐλήν τῆς Ἀδριανουπόλεως, διὰ νὰ δουλεύσω, ὡς ἐπεθύμουν πρὸ πολλοῦ, τῷ γαληνοτάτῳ καὶ εὐσεβεστάτῳ Ἀυτοκράτορι καὶ Βασιλεῖ ἡμῶν, καὶ νὰ πληρώσω τὸ χρέος, ὅπου διὰ τὴν θρησκείαν μου ἔχω πρὸς τὸ ἔνθεον κράτος τῆς ἀειμνήστου αὐτοῦ βασιλείας, καὶ μάλιστα διὰ νὰ συνδράμω καὶ νὰ συνεργήσω μαζῇ μετὰ τὴν ἐνδοξότητά σας εἰς τὴν ἀνάγκαιαν χρεῖαν τῆς καθολικῆς καὶ ἀποστολικῆς Ἐκκλησίας, τῆς κοινῆς μητρὸς πάντων ἡμῶν

τῶν χριστιανῶν· ἐπειδὴ καὶ ὡς ἐπιστώθην καὶ ἡ χρησιμωτέρα καὶ ἀναγκαιότερα ὑπόθεσις τῆς πρεσβείας ὑμῶν εἶναι ἡ ἀποκατάστασις καὶ ἡ ἀνάπαυσις εἰς τοὺς ἀποστολικούς καὶ ἀγιωτάτους Θρόνους τῆς Ἀλεξανδρείας καὶ Ἀντισχεῖας τῶν μκαριωτάτων Πατριαρχῶν καὶ σεβασμιωτάτων πατέρων ἡμῶν. Εἰς τὸ ὅποῖον ἔχω χρέος ἀπαραίτητον νὰ προσπαθῆσω καὶ νὰ κοπιᾶσω ὅλη ψυχῇ καὶ καρδίᾳ, ὡς υἱὸς (καὶ τοῖ) ἀνάξιος) τῆς Ἐκκλησίας τοῦ Χριστοῦ, διὰ νὰ ἐξελείψω καὶ λυώσω τὸ μέγα σφάλμα, ὅπου ἔγεινεν εἰς τὴν πατρίδα μου τὴν Κωνσταντινουπόλιν, καὶ ὄχι μὲ βουλήν καὶ γνώμην ὅλων τῶν ἐκεῖσε εὐσεβῶν (μὴ γένοιτο) μάλιστα ὅταν ἠκούσθη ἐκεῖνη ἡ παρονομία καὶ μισαρὰ μετάθεσις τοῦ ἀπὸ Ῥόδου, ἐν Κωνσταντινουπόλει εὐσεβεῖς καὶ καλοὶ χριστιανοὶ ἔκλειον καὶ ἐθρήνον· διότι ἐγνώριζαν καλά, πῶς αἱ Οἰκουμενικαὶ Ἀγίαι Σύνοδοι μετὰ πόσῃ ἐπιμέλειαν ἐθέσπισαν τὰ τοῦ καθ' ἐνὸς πατριαρχικοῦ Θρόνου καὶ ἀραῖς αὐταῖς τὰ ἐχαράκωσαν καὶ τὰ ἐθεθαίωσαν, ὥστε ὄχι μόνον ὁ ἑνας Πατριάρχης τῶν ἄλλων ὀνός δὲν δύναται νὰ κρίνῃ ἢ νὰ κατακρίνῃ, ἀλλ' οὔτε τοὺς κληρικούς τοῦ ἐνὸς θρόνου ὁ ἄλλος δὲν ἠμπορεῖ νὰ καθαίρῃ, ἢ ἄλλως πῶς νὰ παιδεύσῃ, καθὼς φαίνεται εἰς τὰ σκάνδαλα, ὅπου ἐσυνέθησαν μετὰ τοῦ Θεοφίλου Ἀλεξανδρείας καὶ τοῦ ἐν ἀγίοις πατρὸς ἡμῶν Ἰωάννου τοῦ Χρυσοστόμου, Πατριάρχου Κωνσταντινουπόλεως, διὰ τοὺς δύο Ἀδελφούς τοὺς Μακρούς, καὶ εἰς ἄλλους πολλοὺς κανόνας καὶ νόμους τῶν Οἰκουμενικῶν Συνόδων φαίνεται φανερὰ τοῦτο. Καὶ διὰ τοῦτο οἱ πρόγονοι ἡμῶν ἐπροτίμησαν τὸν σκληρὸν καὶ βαρὺν ζυγὸν τῆς δουλείας καὶ τὴν πικρίαν τῆς δεινῆς αἰχμαλωσίας, παρὰ νὰ στέρξουν διὰ κεφαλὴν ὅλης τῆς Καθολικῆς Ἐκκλησίας, ἢ ὡς οἱ Λατῖνοι, μόνον τὸν Ἀρχιεπίσκοπον Ῥώμης, ἐπειδὴ, κατὰ τὸν Ἀπόστολον, ἡ κεφαλή τῆς Ἐκκλησίας ἐστὶν ὁ Χριστός. Ὅμως οὔτε ὁ ἀγιώτατος χορὸς τῶν Ἀποστόλων ἦτο χωρὶς προδότην Ἰούδαν, οὔτε ἡ ὁμήγυρις τῶν ἁγίων Ἀγγέλων χωρὶς τοῦ κατηραμένου Διαβόλου, ὡς φαίνεται εἰς τὸν Ἰὼβ' καὶ πῶς εἰς μίαν

βασιλεύουσαν πόλιν καὶ ὑπὸ ἀλλοπίστων κρατουμένην νὰ μὴ ἔχη ὁ ἄρχων τοῦ σκότους καὶ κοσμοκράτωρ τοῦ αἰῶνος τούτου τὴν μοῖραν του; ἐπειδὴ, ὁ Κύριος παντοῦ τὸν ὀνομάζει κοσμοκράτορα καὶ φανερὰ φαίνεται πολλὰ μέρη τοῦ κόσμου νὰ ἔχη εἰς τὸ θέλημά του· ἔχει καὶ ἐκεῖ τοὺς ἰδικούς του, ὄχι μόνον εἰς τοὺς κάτω καὶ χυδαίους, οἷων ἢ βλάβη ὀλίγη, ἀλλὰ καὶ εἰς κάθε τάξιν καὶ ἀξίωμα ὑπέρτατον τοὺς ὁποίους καλεῖ ἡ συνήθεια ἀπατεῶνας καὶ προβατοσχημούς λύκους.

(Ἀκολουθεῖ συνέχεια.)

ΠΟΙΗΣΙΣ

Ο ΑΧΑΡΟΣ

To be or not be,
That is the question.
— Σκαεπῆρος —

Εἶχεν ἀχνὸ τὸ πρόσωπο
Καὶ λαμπυρὸ τὸ βλέμμα·
Ἐπερπατοῦσ' ἀστόχαστα,
Καθὼς περναῖ τὸ ρέμμα,
Ποῦ ὀπίσω δὲν κυττᾷ.

Εἶχε ψιλὸ τ' ἀνάστημα,
Τὴν κεφαλὴν γερμένην,
Σὰν κυπαρίσσ' ὀλόμαυρον
Μὲ κορυφὴν σκημμένην
Στοῦ τάφου τὴν ἑρμιά.

Τὰ λόγια τοῦσαν ἄμετρα
Καὶ σκοτεινὰ σὰ μῦθοι,
Ποῦ δὲν τὰ νεύθουν ἄνθρωποι,
Μὰ ποῦ περνοῦν τὰ στήθη,
Σὰ βόλια τουφεκιοῦ.

Ἐνα μικρὸ χαμόγελο
Φώτιζε τὴ θεωριά του,
Καθὼς φωτίζει ἡ ὕστερη
Λαμπάδα τοῦ θανάτου
Τὴν ὄψιν τοῦ νεκροῦ.

Τῆς Σφίγγας τὸ μυστήριο
Τὸ νοῦ του ἔτυραννοῦσε :
Τ' εἶναι ἡ φυγὴ ἢ ἀφθαρτὴ
Νὰ μάθῃ ἐλαχταροῦσε,
Κι' ἂν ὁ Θεὸς πονῇ.

Πόσαις φοραῖς δὲν ἐπίασε
Τῆ λύρα νὰ χορδίση;...
Πόσαις φοραῖς δὲν ἤρχισε
Τῆ δόξα νὰ ὑμνήσῃ
Τὰ κάλλη... τὴν τιμὴ;

Ὁ κόσμος ὁ ἀχάριστος,
Π' ὄλα τὰ περιγιάει,
Τρελλὸν τὸν εἶπε, κόλακα,
Ζητεῖάνο π' ἀλυχταί.
Τοῦ δρόμου σὰ σκυλί,

Τότ' ἔφυγε περήφανος
Τοῦ κόσμου τὴν ἀγέλη,
Ὅσαν ληοντάρι ἀγέρωχο,
Ποῦ συντροφιὰ δὲ θέλει,
Κ' ἐκλείσθη σὲ Μονή,

Καὶ μιὰ νυχτιὰ ἀφέγγαρη
Μ' ἀγρυπνισμένο μάτι
Ὅχ τῆ Μονῆ ἐξέρχεται,
Κλουθᾶ τὸ μονοπάτι
Κ' ἐμπρὸς περιπατεῖ.

Στὸν οὐρανὸ ἐλάμπανε
Ἀμέτρητα τ' ἀστέρια,
Ἄλλα μονάχα κ' ἔρημα
Καὶ ἄλλα τέρια, τέρια,
Κατάσκοποι βουβοί.

Ἀσκήωσεν ὁ Ἄχαρος
Ἄπὸ τὰ μονοπάτια
Τὸ βλέμμα, καὶ σὰν ἐνειώσε
Τοῦ Οὐρανοῦ τὰ μάτια,
Ὅλα νὰ τὸν κυττοῦν,

Ἐστάθηκεν ἀκίνητος,
Σὰν τὸν φονεῖα ποῦ βλέπει
Τὸν ἴσκιό του θυμάτου του
Καὶ δὲν ἐλπίζει σκέπη,
Κ' ὄλοι τὸν κυνηγοῦν.

Ἄμὰ στὰ δὺ του γόνατα
Πέφτει καὶ λέει: « Θεέ μου,
Ποτέ μου δὲν ἀμάρτησα,
Δὲν ἔφταιξα ποτέ με,
Στὴ μαύρη μου ζωὴ!... »

« Συχώρα με, συχώρα με,
Παντέσπλαγχε Πατέρα!
Ἄν ἄνοιξαν τὰ μάτια μου
Νὰ βλέπουν φῶς καὶ μέρα,
Σὺ μῶδoses πνοή.

« Μ' ἀφοῦ δὲν στήν ἐζήτησα,
Γιατί νὰ μοῦ τὴν δόση;
Τόσα φρικτὰ μαρτύρια
Ἄπάνου μου ν' ἀπλώση,
Ὅς νὰ μούνα φονεῖας;... »

« Πάρε το ὀπίσω, πάρε το
Τὸ ἄχαρό σου δῶρο.
Τοῦ ἄνθους μου κατέστρεψες
Τὴ ρίζα καὶ τὸ σπόρο,
Σὰν ἄσπλαγχος βορειᾶς! »

Καὶ μέσ' ἀπὸ τὰ ἀπάτητα
Σπλάγχνα τοῦ Νείλου μιὰ
Φωνὴ στ' αὐτὶ του ἀντήχησε
Γλυκεῖα σὰν ἀρμονία
Τῆς πρώτης ἐποχῆς :

« — Ἐδῶ εἶναι, ὦ Ἄχαρε,
Ἡ μόνη εὐτυχία,
Κάθε βασιάνου ξέχασμα,
Ζωῆς ἀναισθησία
Κ' ἐξάγνισμα ψυχῆς.

« — Ἐλα μαζῆ μας, Ἄχαρε,
Καὶ τὴ ζωὴ ἀρνήσου·
Μέσα σ' αὐτὰ τὰ κύματα
Κ' ἐμεῖς σὰν τὴ δικήσου
Ἐσθύσαμε φωτειά.

« — Ὁ Κόσμος μᾶς ἀδίκησε
Καθὼς καὶ σὲ ἀδικαίει,
Κι' ὁ Νεῖλος μᾶς ἐδέχθηκε,
Καθὼς καὶ σὲ ζητάει.
Μὲς τ' ἄγια του νερά. »

Καὶ ἐσηκώθη ὁ Ἄχαρος
Εἰς τὴ φωνὴ ἐκείνη,
Στοῦ ποταμοῦ ἐσήμωσε
Τὴ θολωμένη κλίνη
Καὶ τὴν παρατηρεῖ.

Μορφαῖς πολλαῖς σὰν Ἄγγελαι
Τοῦ γνέφουν νὰ πιδήσῃ,
Μὲ ἀγκαλιχῆς ὀλάνοιχταις
Ἐκεῖ νὰ κολυμβήσῃ,
Νὰ φθάσῃ στὰ ψηλά.

Κ' ἐκεῖνος τοτ' ἐκύτταξε
Τοῦ οὐρανοῦ τὰ φῶτα,
Κι' ἀφοῦ ἀπεχαιρέτησε
Τὰ ἄχαρά του νεῖωτα
Ἐρρίχθηκε μ' ὄρμη.

Τ' ἀστέρια ὡς τόσο ἐφέγγανε
Σὰ νεκρικαῖς λαμπάδες,
Κι' ὁ Νεῖλος ἐκατάπινε
Μὲς' ἄχαρις στροφάδες
Τὸ δόλο του κορμί!

Φ. Φ. ΟΔΔΗΣ.

Η ΕΛΕΥΘΕΡΟΤΥΠΙΑ ΕΝ ΚΙΝᾶ

Πρό τινος πεπαιδευμένος Κινέζος, ὀνόματι Οὐάγσε Χέου, διέπραξε τὴν ὑψίστην ἀφροσύνην νὰ φέρῃ μεταβολὰς τινὰς ἀσημάντους εἰς λεξικόν τι κινεζικόν!

Ἦχθη λοιπὸν ἐνώπιον τοῦ Δικαστηρίου, οἱ δὲ Δικασταὶ ἐξέδωκαν τὴν ἐξῆς ἀπόφασιν.

« Εὐρίσκομεν. 1ον Ὅτι ὁ Οὐάγσε Χέου ἐτόλμησε νὰ καταγίνη ἐπὶ τοῦ μεγάλου λεξικοῦ τοῦ Κάγκη, ὠθήσας τὴν τόλμην τοῦ μέχρι καὶ τοῦ νὰ παραμορφώσῃ λέξεις τινὰς τοῦ ἐξόχου τούτου ἔργου.

2ον Ἐν τῷ προλόγῳ αὐτοῦ ὁ Οὐάγσε Χέου ἔγραψε, καὶ ἡμεῖς μετὰ φρίκης ἀνέγνωμεν, τὰ ὀνόματα τῆς οἰκογενείας τοῦ Κομφουκίου, ἄπερ δὲν πρέπει νὰ ἀναφέρονται ὡς ἱερά. Τοῦτο μᾶς ἔκαμε νὰ φρικιάσωμεν.

3ον Ἐν τῇ γενεαλογίᾳ τῆς οἰκογενείας του καὶ ἐν ποιήματί του τινί, διατείνεται ὁ Οὐάγσε Χέου, ὅτι κατάγεται ἀπὸ τοὺς Οὐάγκ Σε.

Διὰ ταῦτα κηρύσσομεν τὸν Οὐάγσε Χέου ἔνοχον καὶ καταδικάζομεν!

Αὐτὸν μὲν εἰς τὸν διαμελισμόν.

Τὰ ἀγαθὰ του εἰς δήμευσιν.

Τὰ τέκνα του καὶ τοὺς συγγενεῖς του, ὅσοι ὑπερβαίνουσι τὸ 16ον ἔτος τῆς ἡλικίας, εἰς θάνατον.

Τὰς συζύγους του καὶ τὰ ἀνήλικα τέκνα του, τὰ κάτω τῶν 16 ἐτῶν, εἰς ἐξορίαν καὶ δουλείαν ».

Τοιαύτη ἡ σοφωτάτη ἀπόφασις.

Ὁ Αὐτοκράτωρ ὁμοῦς ἠξίωσε νὰ τροποποιήσῃ τὴν ποινὴν διὰ τοῦ ἐξῆς διατάγματος.

« Θέλω νὰ φανῶ εὐνοϊκὸς τῷ Οὐάγσε Χέου ὡς πρὸς τὴν φύσιν τῆς ποινῆς. Οὗτος δὲν θέλει διαμελισθῆ, ἀλλ' ἀπλῶς καρατομηθῆ. Ὅσον ἀφορᾷ τὰ τέκνα του, ταῦτα δὲν θέλουσι θανατωθῆ πάραυτα, ἀλλὰ κατὰ τὴν γενικὴν ἐκτέλεσιν, ἥτις θὰ γίνη τὸ φθινόπωρον.

Κατὰ τὰ λοιπὰ ἡ ἀπόφασις θέλει ἐκτελεσθῆ αὐστηρῶς, διότι τοιαύτη εἶναι ἡ θέλησίς μου ».

Καὶ οὕτως ὁ Αὐτοκράτωρ ἐφάνη ἐπιεικέστατος!

Ἐὰν ὁ Οὐάγσε Χέου, ἀντὶ νὰ τροποποιήσῃ λέξεις τινὰς ἐνὸς λεξικοῦ, ἤθελε γράψῃ καὶ δημοσιεύσῃ λίβελλον φοβερὸν κατὰ τοῦ Αὐτοκράτορος τοῦ οὐρανοῦ Κράτους, τίνα ἄρα γε ποινὴν ἀνωτέραν θὰ ὑφίστατο; Ὑποθέτομεν ὅτι τότε θὰ καταδικάζετο νὰ πληρώσῃ καὶ 20 φράγκα πρόστιμον ἐπὶ πλέον.

Ἐν Ἀλεξανδρείᾳ,

ΑΒΕΑ.

ΙΣΤΟΡΙΑ ΑΝΘΡΩΠΙΣΚΟῦ

ὑπὸ

ΜΑΡΙΑΣ ΡΟΒΕΡΤ ΧΑΛΤ

Δὲν πρόκειται περὶ μυθιστορήματος τὴν καλὴν καὶ ἐξαχρείωσιν διὰ τῆς ἀνάγκης δικαιολογούντος καὶ διὰ ῥοδίνων χρωμάτων καλλωπί-

ζοντος αυτήν, οὐδὲ περί τινος ἐξ ἐκείνων, ἄτινα, διὰ τῆς ζωηρᾶς παραστάσεως τῶν κοινωνικῶν ἀσχημιῶν τῆς γεγραμμένης Εὐρώπης, ἐθίζουσι τοὺς ἀναγνώστας, μάλιστα δὲ τὰς ἀναγνώστριάς, εἰς τὸ ἀπαθῶς ἀκροᾶσθαι καὶ ἀφηγεῖσθαι ὅ,τι πρότερον προὔξεναι αὐτοῖς βδελυγμίαν καὶ φρίκην. Τὰ τοιαῦτα μυθιστορήματα δικαίως ἐθεωρήθησαν ὡς ψυχοφθόρα καὶ ὑπὸ πάντων τῶν εὐφρονούντων ἀπεκλείσθησαν ἀπὸ τῶν ἑαυτῶν οἴκων.

Τὸ διήγημα, ὅπερ μεταγγλωττίσαντες καταχωρίζομεν ἐν τῷ Κέκρουϊ, ἀνήκει εἰς τὴν τάξιν τῶν μυθιστορημάτων ἐκείνων, ὧν σκοπὸς ἐστὶν ἢ διὰ τῆς τέρψεως διδασκαλία, ἢ ἐνίσχυσις τῶν ἐν δοκιμασίαις καὶ ἀνάγκαις εὐρισκομένων, ὅπως ἐμμένωσιν ἐν τῇ ἀρετῇ καὶ εὐέλπιδες προβαίνωσιν ἐν τῇ δόξῃ τοῦ καθήκοντος. Ὁ Ἀνθρωπάκης, ὁ ἥρωὸς τοῦ διηγήματος, ὁμοιάζει ἄλλως τε πολὺ πρὸς τοὺς ἀπόρους ἐκείνους Ἑλληνοπαίδας, οἵτινες ἀποδημοῦσιν εἰς μεμακρυσμένας γῆρας, ξενιτεύονται, ὅπως διὰ τοῦ ἰδρωτός τοῦ προσώπου των δυνηθῶσι νὰ συντηρήσωσι τὴν πενομένην οἰκογένειάν των, καὶ δι' ἄλλων ἀνωτέρων καθ' ἡμᾶς καὶ αὐτῶν τῶν ἡρακλείων κατορθοῦσιν ἐν τέλει νὰ κατακτήσωσιν ἐν τῇ κοινωνίᾳ ἔντιμον θέσιν.

Α'.

ΕΝ Τῇ ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑ

Ἡ θερμάστρα εὐθύμως ἐπὶ τοῦ ἐκ λευκοῦ λίθου κρηπιδιώματος αὐτῆς ἐσπινθηροβόλει, ἐπ' αὐτῆς δ' ἐφῆνετο τὸ ἐκ γεωμήλων μετὰ λίπους μαγείρευμα, ἀναδίδον εὐαρέστους ἀναθυμιάσεις θύμου καὶ δάφνης. Τὰ πίπτοντα κάτωθεν τῆς θερμάστρας ἀνθράκια μόλις καὶ στιγμιαίως ἐφώτιζον τὸ μικρὸν δωμάτιον καὶ ἐποίουν νὰ στίλβωσι παροδικῶς τὰ ἐπὶ τοῦ τοίχου ἀνηρτημένα ἐκ λευκοσιδήρου σκεύη καὶ πῆλινα κεχρωματισμένα ἄγγεα. Εἰς τὸ σκιάφως τῆς αἰθούσης διεκρίνετο μεγάλη μετὰ παραπετασμάτων κλίνη, παλαιὸν τι ἐμμάριον ἀπέναντι αὐτῆς καὶ ἐν τῇ μιᾷ τῶν γωνιῶν τράπεζα.

Περὶ τὴν θερμάστραν τρία παιδάκια καὶ εἰς γέρον ἐκάθητο σιωπῶντες, βεθυθισμένοι εἰς εἰδός τι ὑπνωδίας, βαυκαλιζομένης ὑπὸ τοῦ κρό-

του τῶν καιομένων ἀνθράκων καὶ τοῦ μονοτόνου καὶ κανονικοῦ τικ τὰ ἀρχαίου ἐκκερμύους ὄρολογίου· ὅτε ὅμως τοῦτο ἐσήμανε τὰς ὀκτὼ μετὰ κρότου περιελισσομένων ἀλύσεων, ἀφυσπνίσθησαν καὶ οἱ τέσσαρες.

Πρὸ πολλοῦ εἶχεν ἐπέλθει ἡ νύξ, πυκνὴ δὲ κατέπιπτεν ἔξω ἡ χιών.

Ἐν τῷ προκειμένῳ δωματίῳ ἤκούετο θόρυβος ἐσπευσμένων βήματων καὶ ζωηρῶς ἀνακινουμένων ἀγγείων.

Ἡ θύρα ἠνεώχθη. Ἐπεφάνη δὲ γυνὴ κρατούσα λυχνίαν.

Τὸ φῶς ἔλαμψε τοσοῦτω ἀπροόπτως, ὥστε τὰ ὄμματα τῶν περὶ τὴν θερμάστραν καθημένων ἐθαμβώθησαν καὶ πρὸς στιγμὴν ἐκλείσθησαν.

Ἦτο ἡ θεῖα Μαργαρίτα! γυνὴ πεντήκοντα πέντε περίπου ἐτῶν, οὐχὶ πολὺ ἐρρυτιδωμένη, μετρίου ἀναστήματος καὶ ἀγαθωτάτης φυσιογνωμίας. Μὲ τὸ ἐρυθρὸν τῆς ἐπὶ κεφαλῆς μανδήλιον, τὰς χονδράς τῆς ἐμβάδας καὶ τὴν μαλλίνην ἐσθῆτά τῆς ἦτο ἀληθῆς τύπος χωρικῆς οἰκοκυρᾶς.

Ἐπορεύθη πρὸς τὴν θερμάστραν, ἀνεκίνησεν ἰσχυρῶς τὸ μαγείρευμα, εἶτα, λαθούσα τὸ κανιστρὸν τῆς, ἐκάθησε·

— Θηρεσία, εἶπεν, ἔλθε νὰ μου κρατήσης τὴν τολύπην.

Ἡ μικρὰ Θηρεσία, μελάγχρους, ἔχουσα δύο νοημονεστάτους ὀφθαλμούς καὶ δύο χαριέστατα φίλτρα ἐπὶ τῶν ὀροσερῶν καὶ παχουλῶν παρειῶν τῆς, ἠγέρθη καὶ ὑπήκουσε.

Τὰ δύο ἄλλα παιδάκια ἐπλησίασαν καὶ ταῦτα εἰς τὸ φῶς καὶ εἰς τὴν τράπεζαν ὑπνομαμαχοῦντα. Συνεσταλμένα ὡς γαλαὶ ῥιγῶδεις παρετήρουν ἀφηρημένα τὴν ἐργασίαν τῆς θείας των· ὁ Ἰάκωβος ἀνοιγόκλειε τοὺς δύο μεγάλους γλαυκοὺς ὀφθαλμούς του, οἵτινες ἐνεψύχουν εὐγενὲς πρόσωπον, ὑπὸ χρυσοῦ στεφάνου περικλειόμενον κόμης, τοσοῦτω ξανθῆς καὶ τοσοῦτω ἐλαφρᾶς, ὥστε ἀνεκάλει εἰς τὸν νοῦν τοὺς ἐλαφροὺς ἐκείνους χνουδωτοὺς σπόρους ἀγρίων τινῶν ἀνθέων, οἵτινες διασκορπίζονται εἰς τὴν ἐλαχίστην τοῦ ἀνέμου πνοήν.

Τὸ πρεσβύτερον, ὁ Στέφανος, ἦτο εὐμορφος παῖς, ἀλλὰ τόσον μικρὸς, ὥστε ἐφαίνετο συνομήλικος μὲ τὴν ἀδελφὴν του· ἦτο δεκατριετής· ἡ ἐκφράζουσα εὐφυΐαν ἄμα καὶ σταθερότητα κεφαλῆ του εὐρίσκετο ἐν παραδόξῳ ἀντιθέσει πρὸς τὸ ὄλιγος παιδικὸν του ἀνάστημα.

— Ἀνθρωπάκη! — οὕτω τον ἐκάλεον ἕνεκα τῆς ἀντιθέσεως ταύτης· — Ἀνθρωπάκη! εἶπεν ὁ πάππος, ἀφ' οὗ ἔχασμήθη, φέρε μοι τὸ δοχεῖον τοῦ ταμβάκου.

Ἐπλήρωσε τὴν ταμβακοθήκην του, ἐξ ἧς εἰσέπνευσεν εὐαρέστως καὶ ἐπὶ μακρὸν μίαν πρέξαν.

— Ἐπεθύμουν νὰ μάθω, ἀδελφέ μου, ποίαν ἀλλόκοτον τέρψιν εὐρίσκεις εἰς τὸ νὰ καταρρυπαίνης οὕτω τὴν ῥίνα σου; εἶπε πετριζομένη ἡ θεῖα Μαργαρίτα, ἧτις εἶχε ἤδη ἀποτολυπέσει.

— Διατί λοιπόν, ἀδελφή, ἀπεκρίθη, μοι ἀγοράζεις καθ' ἑβδομάδα μέ τι νὰ τὴν ῥυπαίνω;

— Κακῶς πράττω.

— Διόλου. Ἡ ἀλλόκοτος αὕτη κλίσις μου ἔχει βαθείας ῥίζας... ἀπὸ πεντηκονταετίας... ναί, τῇ ἀληθείᾳ, ἀπὸ πεντηκονταετίας ἀκριβῶς, προσέθηκεν ἐπανακλείων τὴν ταμβακοθήκην του, ἐξ ἡμέρας μετὰ τὸν διορισμὸν μου εἰς τὴν διεύθυνσιν τῶν γεφυρῶν καὶ ὁδῶν. Ἦτο ἀνάγκη νὰ βλέπω καθαρά, ἐγὼ δ' ἔπασχον τοὺς ὀφθαλμούς..

Καὶ ἔμεινεν ἐμφροντις, ἀφ' οὗ ἔθηκε τὴν χεῖρα ἐν τῷ θηλακίῳ, ὡσανεὶ ἤθελε νὰ λογαριάσῃ τὴν περιουσίαν του.

Δὲν ἦτο αὕτη μεγάλη· ἐνενακοστῶν δραχμῶν σύνταξις καὶ μικρὰ τινα χωράφια· ἰδοὺ τί εἶχεν ὅπως ἀναθρέψῃ τὰ τρία ἐκεῖνα παιδία, τέκνα τοῦ πρὸ πενταετίας ἀποθανόντος υἱοῦ του.

Ἐξήγαγεν εἶτα τὰ ὀμματουάλιά του, ἔλαβε τὴν παρακειμένην ἐφημερίδα του, τὸν Παρατηρητήν, καὶ ἤρξατο ν' ἀναγινώσκῃ.

Τὰ παιδία ἐντοσούτω ἠθροισμένα συνεσκέπτοντο χαμηλοφώνως.

— Θεῖα Μαργαρίτα! ἠρώτησεν αἰφνης ὁ Ἰάκωβος, μὰς δίδεις τὸ λεύκωμα τοῦ παππάκη μας, νὰ το ἴδωμεν;

— Τί;

— Τὸ λεύκωμα...

Ἡ θεῖα ἐξήγαγε βραδέως τὴν χεῖρα ἐκ τῆς περικνημίδος, ἦν διώρθου, ἤγειρε τὴν κεφαλὴν καὶ ἔρριψε ταχὺ βλέμμα ἐπὶ τῆς λευκῆς θρυίνης τραπέζης, ἧτις ἐστίλβεν ἐκ τῆς προσφάτου πλύσεως, εἶτα ἐπὶ τῶν χειρῶν τῶν παιδίων καὶ, εὐχαριστηθεῖσα ἀναμφιβόλως ἐκ τῆς ἐρεύνης ταύτης, ἀνῆψε λαμπάδα καὶ ἐξῆλθε. Ἡ ἡγῶς τῶν βημάτων τῆς ἤκούσθη ἀπομακρυνόμενος ἐπὶ τῆς ἀγούσης πρὸς τὸ ἀνώγειον κλίμακος.

Ἐπανῆλθε, κρατούσα ἐπιστήμως πως λεύκωμα μετὰ φατοχροῦ ἐπικαλύμματος, ὡς εἰσι τὰ τῶν ζωγράφων διὰ τὰς ἰχνογραφίας των.

Τὸ λεύκωμα ἐκεῖνο ἦτο κειμήλιον· οὐδόλως ἤθελε συγκατατεθῆ ἡ θεῖα νὰ το δώσῃ ἄλλῃν πλὴν τῆς τοῦ Σαββάτου ἡμέραν, διότι τότε ἦν βεβαία, ὅτι, μετὰ τὴν γενικὴν καθαρίστητά, οὐδ' ὑπὸ ἀτόμου κόνεως διεφέρεχε τὸν κίνδυνον νὰ κηλιδωθῇ.

Πρὸς πλείονα ὅμως προφύλαξιν ἐπεξέτεινεν ἐπὶ τῆς τραπέζης παλαιὰν τινα ἐφημερίδα καί, ἐπιθεῖσα τὸ λεύκωμα μετὰ θρησκευτικῆς σοβαρότητος·

— Ἰδοὺ το, εἶπε· Ἰάκωβε, παιδάκι μου, ὅπισθεν τὰς χεῖρας, Ὁ Στέφανος θέλει στρέφει τὰ φύλλα,

Ὁ μικρὸς Ἰάκωβος, εἰθισμένος εἰς τὴν ὑπακοήν, ἔθηκε τὰς χεῖρας ὅπισθεν.

— Ἄ! εἶπε γελῶσα ἡ Θηρεσία διὰ τὴν προθυμίαν του, αὐτὸς εἶναι ἱκανὸς νὰ κρατῇ οὕτω τὰς χεῖρας καθ' ὅλην του τὴν ζωὴν, ἀρκεῖ νὰ βλέπῃ εἰκονογραφίας!

— Ὅχι, διότι καὶ ἐγὼ θὰ κάμνω εἰκόνας, ὅταν μεγαλώσω! εἶπε τὸ παιδάκι.

Ὁ Στέφανος ἠνέφξε τὸ λεύκωμα μὲ εἰδός τι ὑπερηφανίας καὶ τὰ τρία παιδία, κύψαντα, παρετήρουν ἐκατοστὴν ἤδη φοράν τὰ σχεδιογραφήματα τοῦ πατρὸς των Νικολάου Γιλβέρτου.

Τοῖς τον εἶχεν ὁ θάνατος ἀρπάσει πρὸ πενταετίας.

Ὁ Νικόλαος, προικισθεὶς ὑπὸ τῆς φύσεως διὰ καλαισθησίας καὶ κλίσεως πρὸς τὴν βιομηχανικὴν ἰχνογραφίαν, εἰς ἣν εἶχεν ὁ πατήρ του προσορίσει αὐτόν, ταχέως ἀπεπεράτωσε

τὰς ἑαυτοῦ σπουδὰς ἐν τῇ Σχολῇ τῶν Ὁραίων Τεχνῶν καὶ βραδύτερον ἐξέθηκε καὶ εἰκόνας του, τυχεύσας ἐπαίνων, εἰς διαφόρους Ἐκθέσεις. Στερούμενος πλὴν περιουσίας, βεβαρυμένος ὑπὸ οἰκογενείας, ἐδέησε νὰ παλαίσῃ ὅπως ζήσῃ ἢ ὑπερβολικὴ δὲ ἐργασία, αἱ μέριμναι καὶ αἱ στερήσεις ὑπενόμειυσαν τὸν ὄργανισμὸν του· τυφοειδῆς πυρετὸς ἀφῆρασεν αὐτὸν μόλις τριακονταπενταετη. Ἡ σύζυγός του ὀλίγους μετὰ ταῦτα μῆνας ἠκολούθησεν αὐτὸν εἰς τὸν τάφον, καταλιποῦσα εἰς τὸν πάππον καὶ τὴν θείαν τρία ὄρφανά, ὧν τὸ τελευταῖον μόλις ἦτο δέκα μηνῶν.

Ἐν τῷ λευκώματι ὑπῆρχε μία σελίς, ἐφ' ἧς τὰ παιδία προσηλοῦντο συχνὰ καὶ ἐπὶ πολὺ ἦτο αὕτη ἰχνογραφία διὰ μελάνης νεαρᾶς γυναικὸς κρατούσης βρέφος ἐπὶ τῶν γονάτων. Ἡ γυνὴ αὕτη ἦν ἡ μήτηρ των, τὸ δὲ βρέφος ὁ μικρὸς Ἰάκωβος. Ὁ Στέφανος, ὅστις ἦτο ὀκταέτης, καὶ ἡ Θηρεσία, ἧτις ἦτο ἕξ ἐτῶν, ὅτε οἱ γονεῖς των ἀπέθανον, ἐνεθυμοῦντο αὐτὴν καλῶς.

Ὁ μικρὸς Ἰάκωβος πλήρης προσοχῆς, ἀνεζήτησεν αὐτὴν ἐν τῇ ἰχνογραφίᾳ ἔκαμε δὲ νὰ τῷ ἐπαναλάβῃσιν, ὅτι ἡ μαμμά του ἦτο ἀγαθωτάτη, γλυκείας διαθέσεως καὶ ὠραιότητα.

— Ὁ παππᾶς, τῷ εἶπεν ὁ Στέφανος, ἐσεξογραφήσε τὴν εἰκόνα ταύτην εἰς μίαν τοῦ ἐργαστηρίου του γωνίαν, ἀπέγαντι παλαίου ἐμπετάματός· ἐγὼ ἐκράτουν ἀπέναντι τῶν ὀφθαλμῶν σου σεῖστρον, ὅπως προσελκύω τὴν προσοχὴν σου καὶ μὲν ἄκίνητος.

— Σὺ ὅμως ἀνεσκήρτας, ἡ δὲ μαμμά μας ἐγέλα διὰ τοῦτο· καὶ ἐγὼ ἤμην παροῦσα, προσέθηκεν ἡ Θηρεσία.

Τὸ παιδάκι ἤγειρε τοὺς ὀφθαλμούς του μετὰ σεβασμοῦ πρὸς τὸν πρωτότοκον καὶ τὴν ἀδελφὴν, οἵτινες εἶχον γνωρίσει τὴν μητέρα, οἵτινες εἶχον ἴδει αὐτὴν γελωσαν καὶ ἀκούσει λαλοῦσαν.

— Θηρεσία, στρώσε! τὸ δεῖπνον εἰν ἔτοιμον, εἶπεν αἴφνης ἡ θεία, ἀναλαβοῦσα καὶ ἀποκομίσασα τὸ λεύκωμα.

Ἡ νεᾶνις ἠπλωσε τὸ μετὰ λευκῶν καὶ κυανῶν τετραγωνιδίων τραπεζομάνδηλον καὶ ἐπέθηκε τὰς ζωηρῶς κεχρωματισμένας παροψίδας καὶ

τὰ ἐκ λευκοσιδήρου στίλβοντα ὡσεὶ ἦσαν ἐξ ἀργύρου περνομαχίαιρα.

Ὁ Στέφανος εἶχεν ἐν τῷ μεταξὺ μεταβῆ εἰς τὴν οἰναποθήκην, ὅθεν ἐπέστρεψε κομίζων ἀργεῖον πλήρες ἀφροστεροῦς ζύθου.

Τὸ μαγεῖρευμα ἐπληρέθη παρὰ πάντων πρὸς μεγάλην εὐχαρίστησιν τῆς θειᾶς Μαργαρίτας, ἧτις, οὕσα ἄλλως τε ἐπιτηδεῖα μαγείρος, μετέιχε καὶ τῆς κοινῆς εἰς πάντας τοὺς καλλιτέχνας ἀδυναμίας, τοῦ νὰ εὐχαριστῆται ἀκούουσα ἐπαίνουμένα τὰ ἔργα τῆς. Δὲν ἠρέσκετο ὅμως εἰς τοὺς ἐπαίνους ἐκείνων, οἵτινες τὰ πάντα εὐρίσκουσι καλὰ, μὴ διακρίνοντες τὸ καμμένο τοῦ καλῶς ἐψημένου. Εὐτυχῶς ὁ πάππος ἦτο εἰδήμων καὶ αὐτὸς δ' ὁ Στέφανος δὲν εἶχεν ἀναίσθητον τὴν γεῦσιν.

— Ἔτσι πάντα, Θεέ μου, κ' ὄχι ὀλιγώτερο· τοῦτο εἶναι τὸ οὐσιώδες! εἶπε κατὰ τὸ ἔθος τῶν χωρικῶν ὁ Γιλβέρτος, ἀφ' οὗ ἀπεδείπνησαν, ἐν ᾧ τὸ πλήρες ἀγαθότητος πρόσωπόν του κατηυγάζετο ὑπὸ ἀθώου μειδιήματος.

Ὁ Ἰάκωβος, ἀνετραμμένην ἔχων τὴν κεφαλὴν καὶ διὰ τῶν χειρῶν κρατούμενος ἀπὸ τῆς ἔδρας του, μόλις εἶχε καταπίει τὸ τελευταῖον κομμάτιον τοῦ ἄρτου καὶ ἀπεκοιμήθη. Ἡ θεία τὸν ἀπεκόμισεν, ὅπως τὸν κατακλίνη, ἐν ᾧ ἡ Θηρεσία κατεγίνετο εἰς τὸ νὰ διευθετήσῃ τὰ χρησιμεύσαντα εἰς τὸ δεῖπνον.

Περὶ τὴν ἐννάτην, σβεσθέντων ἀπάντων τῶν φώτων, ἅπαντα ἡ οἰκογένεια ἀνεπαύετο.

Τοιοῦτος ἦτο ὁ ἀτάραχος καὶ ἀμέριμος βίος, ὃν διῆγεν ἡ οἰκογένεια Γιλβέρτου ἐν τῷ χωρίῳ Μαρλέττη.

Ὁραία ζωὴ, ὅταν αὕτη διαρκῆ!

(Ἀκολουθεῖ συνέχεια.)

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Ἡ Ἀἴγυπτος ἐπὶ τῶν Βυζαντινῶν, ὑπὸ Δ. Οἰκονομοπούλου (συνέχεια καὶ τέλος). — Στοιχειώδη τινὰ περὶ Ἰσότητος, ὑπὸ τοῦ δικηγόρου Ε. Γλυμενοπούλου (συνέχεια). — Συμβολὴ εἰς τὴν Ἱστορίαν τοῦ ἐν Αἰγύπτῳ Ἑλληνισμοῦ, ὑπὸ Γ. Γ. Μαζαράκη (συνέχεια). — Ὀλίγα περὶ ὑπνωτισμοῦ, ὑπὸ Φιλολάου (συνέχεια). — Ἀνέκδοτοι ἐπιστολαί. — Ποίσις, ὁ Ἄχαρος, ὑπὸ Φ. Φ. Ὀδδρ. — Ἐλευθεροτυπία ἐν Κίνα, ὑπὸ ΑΒΕΛ. — Ἱστορία Ἀνθρωπισμοῦ, ὑπὸ Μαρίας Ροβέρτ Χάλτ.